

savaş yolu

BÜTÜN ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ,
BİRLEŞİN !

5

HAFTALIK GAZETE

TARİH: 15 Ocak 1979 YIL: 1 FİYAT: 10 TL.

KAMBOÇYA HALKI YÖNETİME EL KOYDU

bu
hafta

Gelişen koşullar yeni
görevler
dayatıyor

Sayfa: 3

Aydınlar, hukukçular,
parlamentöerler
141-142' nin
Sıkıyönetime devrini
olanaksız buluyor

değil, tarihin çöplüğüne gitmelidir

141-142
Sıkıyönetim
Mahkemeleri' ne

Sayfa: 8-9

Zekeriya
Seriat'ın
yarda
sonuçların
bütün neydi?

Sayfa: 7

savaş yolunda türkiye

10 TÖB-DER şubesi Adapazarı'nda koordinasyon toplantısı yaptı

Adapazarı, Akyazı, Gevye, Henek, Sapanca, Gölcük, Karamürsel, Candıra, Gebeze, Düzce TÖB-DER şubeleri yöneticileri, Sakarya ve Kocaeli şubelerinin ve TÖB-DER Marmara bölgesi örgütlenme sorumlusu Musa Kassın'ın da katıldığı koordinasyon toplantısı Adapazarı'nda yapıldı.

TÖB-DER'in 4. olağan kongresinden bu yana gelişmelerin değerlendirildiği ve Gazioğlu yönetimimin kinandığı toplantıda çıkış yolunun ÖRGÜTSEL BİRLİK KONGRESİ olduğu karara bağlandı.

Çocuk ve stutuk, Çocuk ve Eğitim, Çocuk, Aile ve Toplum konularındaki grupların raporları okundu. Bu raporlarda pek çok olumlu eserler yer aldı.

Herici Kadınlar Derneği'nin yıldardan beri savunduğu istemleri öğrenen bu önerilerin yaşama geçirilmesi için, böylelikle, daha geniş bir platform oluşturulmuş durumda.

ÜÇ Ulusal Komitesi Genel Toplantısı yaptı

Ulusallararası Çocuk Yılı 1979 Ulusal Komitesi'nin, Nisan ayı içinde yapılan toplantısında Herici Kadimlar Derneği'nin Önerdiği Genel Toplantısı, seçtiğimiz günler içinde Ankara'da yapıldı. Basın ve TRT'nin, bu toplantıya ilgisiz kalması, çocuk sorununa olan duyarlıklarını sergiledi. 4 gün süren toplantıda 137 tebliğ tartışıldı. Sunulan teblihlerin sayfa adedi 20091 oluyor. Son gün, Çocuk ve Sağlık,

Faşist kafiama karşı tepkiler sürüyor

Faşizmin toplu kırımlarına, antidemokratik gelişmelere karşı yurdun dört bir yanından protestolar sürüyor.

BURSA'DA, İGD, İKD, İLD, TÖB-DER, Maden-İş, Tekstil, Bank-Sen ortak basın açıklamalarında Kahramanmaraş'taki faşist saldırıyı ve 141-142 maddelerden yararlanılarak protesto ettiler. Tüm faşist odakların dağıtılmasını ve 141-142'nin kaldırılmasını istediler.

BURDUR'DA TÖB-DER, Gıda-İş, Eğit-Der, İGD, SGB, Bur-Ted, DDKD, TÖB-Der, Zir-Der, ortak açıklamalarında, "Hakim sınıfların bunalımından kaynaklanan faşist saldırılar, faşist terör yaşamın her alanında kendisini gösteriyor. Hakim sınıflar bunalımını hafifletmek için ve emekçi halkların yükselen muhalefetine bastırabilmek için ağız sıyalı faşist köpeklerini emekçi halkların üzerine salmaktalar diyorlar, bu saldırılar karşısında antifaşist mücadelede gücümüzü birleştirdiklerini açıklıyorlar.

ŞİRT'DE, TÖB-DER, TÖS-Der, TUM-Der, Ziraatçılar Derneği, İGD, DDKD, DHKO ortak açıklamalarında "Faşist çevreler, özellikle mecbur kıskırtıcılığı, ırk milliyet ayrıımı körükleyerek, haklar arasında düşmanlık tohumlarını ekerek onları birbirlerine kırdırmaktadırlar diyerek Kahramanmaraş olaylarını yıldızletti kınıyorlar.

Faşist yuvalar dağıtılmalıdır!

İstanbul'daki 47 demokratik örgüt, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmamasını demokrasiye bağdaşmadığını belirten ortak bir açıklama yaptı.

Sıkıyönetimle demokratik hak ve özgürlükleri koruyacağını söyleyenler, daha ilk günlerde Beykoz'da Dev-Genç, İGD, İKD ve Beşiktaş'ın İGD, DEMAKD binalarının basarak toplantı yapılıyor gerekçesiyle çok sayıda sol yazın ve pankartı yakaladıklarını ilan ettiklerini belirten demokratik örgütler, uyerlere toplanma, atık ve kapalı toplantı yapma, bildiri dağıtma ve üyelerden aldat toplama haklarının engellenmeyeceğini, bunların demokrasinin bağdaşmadığını kaydettiler.

Arap ülkeleri Komünist ve

İşçi Partileri TKP'nin savaşımını destekliyor

Geçtiğimiz Aralık ayında, Ürdün KP, Bahreyn Ulusal Kurtuluş Hareketi, Tunus KP, Cezayir Sosyalist Üçüncü Partisi, Sudan KP, Suriye KP, Irak KP, Mısır KP ve Fas Her-

leme ve Sosyalist Partilerinin katıldığı Arap Ülkeleri Komünist ve İşçi Partileri Danışma Toplantısı yapıldı.

Danışma Toplantısı, Arap Ülkeleri Komünist ve İşçi Partilerinin, TKP'nin savaşımını destekledikleri, TKP Merkez Komitesi'ne gönderilen aşkıdaki mesajla diye getirildi.

"Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne Değerli Yıldızdır,

Arap bölgesinin sorunlarını ve Yakın Doğu olaylarını görüşmek için 1978 Aralık ayında toplanan bir Arap Ülkeleri Komünist ve İşçi Partileri size ve sizin aracılığınızla sağlanan çevrimiz tüm üyelerine, başarıyla yürüten Türkiye halkına karşı koyduğumuzunuzu belirtir. Bu ortak davamız ulusal kurtuluş, demokrasi, sosyalizm, haklar arasında barış davasının çıkarını oluşturmaktadır.

Yaşamın yeni Türkiye halkının ve onun komünist partisinin utkusu. Arap Ülkeleri Komünist ve İşçi Partilerinin Danışma Toplantısı

Ölümünün 55. yılında yüce Lenin' i saygıyla anıyoruz

Kararın dostumuz Sovyetler Birliği'nin kurucusu, İşçi sınıfının, dünya halklarının esin kaynağı, büyük öğretmeni, sosyalizmin kurucusu, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarının baş mimarı Lenin'in ölümünün 55. yılında saygıyla anıyoruz.

Kimse üretilmiş edip demesin ki Lenin yok!
Ölümü yiknamdı biz,
Eksikinden daha da etkin ve kararlı.
Bütünlüyleceğiz eserinin... eserimiz.

Karl Liebknecht, ve Rosa Luxemburg saygıyla anılıyor

Alman proleteraryasının iki lideri Alman Komünist Partisi'nin kurucularından Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg, 15 Ocak 1919'da burjuvazi tarafından katil edilmiştir. Dünya İşçi sınıfı, emperyalizm, faşizme, savaşta ve sömürteye karşı kararlı savaşlarıyla tin kazanın bu iki evladını saygıyla sevgiyle anıyor.

savaş yolunda dünya

kiye'deki varlığına. Ölkemizdeki NATO ülerine karşı derinleşen ekonomik bunalıma karşı, ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyal ilerleme için verdikleri devrime savaşımın gelişmesini büyük bir ilgile izliyoruz. Savaşta katılan halk yaygınların başını cöken kardeş Türkiye Komünist Partisi'nin savaşımı. Arap halklarının davası için özellikle gündüzüdeki bu zor durumda, büyük bir destekdir. Bu nedenle partimizin destek gelişmesini yakın bir ilgile izliyoruz. Türkiye Komünist Partisi'nin legalleşmesi için yürüttüğünüz savaşımında dayanışmamızı bildiririz.

Yoldaşlar,
Partilerimizle savaşkan partinin arasında, halklarımızın savaşları içindeki halkının arasında en yakın yoldaşça enternasyonalist ilişkiler kurmaya, geliştirmeye tümüyle hazır olduğumuzu belirtiriz. Bu ortak davamız ulusal kurtuluş, demokrasi, sosyalizm, haklar arasında barış davasının çıkarını oluşturmaktadır.

Yaşamın yeni Türkiye halkının ve onun komünist partisinin utkusu. Arap Ülkeleri Komünist ve İşçi Partilerinin Danışma Toplantısı

savaş yolu

SAHİBİ: İSTA Haberejik, Yayınecik Ltd. Şti adına Oya Baydar
YAZIŞLARI MÜDÜRÜ: İsmail İnanç
MÜHÜRÜ: İsmail İnanç

• FÖYENİN YERİ: Teşvikiye Sok. No: 5/3 Çankaya/İST. • TELEFON: 21995
• MAF: 22 20 20 • ANKARA TEBLİKLİĞİ: Sulayman Çökten, İncir Cad. No: 20/37 Kızılay • TELEFON: 41 70 70 • TELEF: 31 31 34 • 19 19 30 • BANGA İDEALAP NO: 1 • Emevî Sokulu, Çarşıbaşı No: 17/2-21 • ADONE KURULUMLARI Yolu 400 TL • AKR'ın 20 TL • 3 AKR 100 TL • YERDİŞİ ARBONE (YERLİ) • F. Almanya'da İDM. İnkıca 1200 ₺. İngiltere'de 2000 £. Fransa'da 100 ₺. Hollanda'da 100 Gulden. ABD'de 100 \$'da. 50 ₺. K. İtalya'da 500 ₺. Avusturya'da 50 A. Dolar. İsviçre'de 50 ₺'IF • İLMAN KURULUMLARI • İZ. AYRILIK YERİNİM 50 ₺ TL. • İZ. DEZEN. Bursa Yolu Teşvikiye Sokulu • DİZEL: FÖYENİN YERİ • YANAK • YERİ • TÜR'Ü • YERİ • MONTA • ÇALIŞIR • BAKI: KURULU • DAĞITIM: Hariri Ganimet ve Yılmaz ve Ak AŞ

Gelişen koşullar yeni görevler dayatıyor

YENİ siyasal gelişmeler, bu gelişmelere uygun dinamik, somut, güncel çözümler ve bunlara uygun davranış gerektiriyor. Siyasal gelişmeler karşısında değişik eğitimler ortaya çıkmakta, somut durumun somut çözümlenmesi yapmak-taki eksikliklerden, yer yer de, işçi sınıfı ideolojisine yabancı eğitimlere kapılmaktan kaynaklanıyor.

SON günlerdeki gelişmeler genel olarak devlet, devrim, demokratik sorunlarımız kavramasındaki farklılık ve yanlışları-ndan bahgussuz olmayan, değişik yorum ve eğilimlere yol açtı. Bu eğilimler, başlıca, sikiyönetim ve hükümet karşısındaki tavırlarda ve önerilerde somutlandı.

SIKIYÖNETİMİN ilanı n d a n sonra bir yanda gerici - faşist kanatlar, birtürlü öte yanda Perinçekçi maocular, partiler, açıkça, ötekiler daha utangaçça, sikiyönetimi alkışladılar. Sonraki gelişmelerde de bu iki kanadın tavırları, hep benzerlik gösterdi. MHP ve AP, faşist terör, belli bir plan doğrultusunda tirmandırma baş roleydiler. Perinçek, sikiyönetime ayak kokeyor ve efendilerine yardım olsun diye, ihbarlarla, lafihafatlarla, yanlışlarla tıhafet görüyor. Baş hedef işçi sınıfının siyasal örgütü ve Sovyetler ile ilişkilerinden yana, tüm demokrate kanatlarıdır.

SIKIYÖNETİMİN ilânını isteyen güleride ikinci bir eğitim, büyük çoğunlukla CHP yandaşı köklü burjuva demokratlarım, sikiyönetimi faşistlere, faşizme karşı ilân edilmiş görmek ve göstermek eğitimleri oldu. Bunlar, büyük bir çelskylik ile, sikiyönetimi ilerilick adına savunmaya başladılar. Bu savı, başlıca, devlet ve devlet kurumlarının sıfat ve din kavramasından doğuyor, bu tavrı benimseyenlerde, gelişmeler ve olaylar karşısında bir çeşit körlük görüyorludur. Oysa sikiyönetimin biçimli affadırsa, sonra serken antidemokratik, baskılar, antidemokratik girişimler, herfasi, bu baskı ve girişimlerin, hep ilerici, yurtsever, demokrat kesimlere, yönelimide de ortadadır. Türkiye ne oldu? Bunca belgeye, kanıtta rağmen, MHP'ye, ya karşılaşıp, ne yapıldı? Hava, faşist bağutler kapatıldı? Hangi faşistler yakalandı? Bütün bunlara rağmen, sikiyönetimin faşizme karşı olduğuna savunmak ve hafif devrimle yanlışlığı körlükten bir asfülükten başka birşey degildir. Bu görüğü savunanlar, eger, sikiyönetim komutanlıklerinin ve eşgüdüm kurullarının hükümete bağlılığına güveniyorlarsa, o zaman da, «cevit kıldiklarda kaldığı bir yıl boyunca, ordu'da, istihbarat kurruhlarında faşist komunları geriletmek için ne yapabildi» diye soramak; bu sorunun cevabından, bundan sonrası için pay çıkarmak gerekir. Sikiyönetimin nasi bir yıl ilizleceği, zaten pamuk ipliğine bağlı hükümete değil esas olarak millitarist kliğe bağlidir. Nitekim, bunu iyi bilen faşistler ve maocular, şimdiden büyük çabalarından ileri hükümet, ordu ile polis arasında körlükleri derinletmekte, bu çelskylikleri yerine yararlanarak baskıları işçi sınıfı hareketine yönelmeye harcamaktadırlar. Sikiyönetim mekанизması içinde bile çelskylik ve ayrırkılık. «Şahinlerin ağır basmasını sağlamak» vellehik olarak körlüklenmektedir. Bunun için sandan ve özgde «sol»dan her türlü provokasyon örgütlenmekte, her türlü ihbara başvurulmaktadır. eil altından, sikiyönetim komutanlıklarının bile haberi olmadan hükümetin uygulanması sürdürülmektedir. Amaç hükümeti işçilerle birliktelemek, sikiyönetimi daha da sertleştirmek ve faşist termanın hızlandırmaktır. Sikiyönetimin faşizme karşı getirdiğindeki söyleyici, sikiyönetimi ilerilick adına savunan köklük burjuva demokratlarına veriliecek en iyi cevap, hükümetin bugüne kadar izlemiş olduğu faşizm karşısında kirektilik, karşıtış, deneçil politikadır. Şimdi de hükümetin millitarist kliğe egemen olabilmek bir yandan, kendisinin de «sikiyönetim krazından» yararlanıp işçiler sağına kaymasını için hiçbir neden yoktur. Gelişmelerinde de bu yönde olduğu zaten görülmektedir.

ANCAK, bu doğru çözümlenme, ordundan, hatta sikiyönetimin içindeki çelskylikleri yok saymayı; orduyu, hatta sikiyönetimi tümüyle gerici - faşistlerin denetimine gormeyi getirmemlidir. Bu doğru olmadı çeldiri ki, bu anın çözümlenmesi, ilperlin tümüyle faşistlerin eline geçtiği, faşizmin geldiği, bu askersel diktatörlüğün kurulduğu değildir. Bu noktada, sikiyönetim ve hükümet karşısında bir güncül tavr ortaya çıkmaktadır.

SIKIYÖNETİM birlikte faşist termanın hızlandırıldığı, tehlikeli arttığı doğrudur. Ama serüvençi görüşlere göre, sikiyönetim askersel faşist - diktatörlük aynı şeydir. Servisçene, biresel terörün, geçiş kanatları, «ya hep ya hiç» politikasıyla, sikiyönetimi, hükümeti, gerici faşist partileri aynı sayıyorlar. Bugünkü gelişmelerde askersel-faşist diktatörlüğü birbirine karıştırıp, egemen gücünün türü çelskyliklerini hesaba katmaksızın, sonucu belireyecek olanın yığınlarını işçi sınıfı öncülüğünde savaşımı olduğunu yadsayarak, bir avuç kişiyle, biresel terörle söze devrim gerçekleştirileceğini ileri sürüyorlar. Biresel terör ve provokasyon olayları, bu çarpık görüşlerin sonucu oluyor faşizme karşı epeye yenilseyene, antifaşist bilinçlenme artıracasına, serüvençilerin tutumları bu cepheyi daraltıyor; geniş yığınların faşizme karşı duyuruluşunu azaltıyor, bilinçlerini sapırtıyor.

OYSA DURUM NEDİR? Dönemin koşullarının doğru çözümü nedir? **SIKIYÖNETİMİN** antidemokratik olmaması ve giderek daha da sertleşmesini önlemek için bir sorundur! İste bu noktaya gelmesinin ana sorumlularından olan sağ-sol demokrat ağırlıklı hükümetin «dileri» içinde tutamayacağı kesin olduğu gibi, tutmak isteseyip istemeyeceği de önemli bir sorundur! İste bu noktaya işçi sınıfının hedef ve beğenileri, sikiyönetim kaldırılmasını, MHP kapatılmasını, faşist diktatörlüğü önlemek için tüm demokrate gücülerinin birliği kurulmuş ve faşizme savaşım her alanda hızlandırılmış olmaktadır.

HÜKÜMETE karşı tavr ve hükümet sorunu, bu tavrın peşasındır. Sağ sosyal demokrat ağırlıklı bu hükümetin yıkılmasın, gerici-faşist-maocu güclerin istemidir. Çünkü gelecek olanın daha «seri» olacağı bilinmektedir. Ama bu belirelim «aman yıkılırsa beteri geliriz» diyecek hükümet ne bahasına olursa olsun desteklemeye anlamına gelmez. Hükümet sikiyönetimi, NATO'cu, kemer-

ri sıkıma politikasını işçi sınıfı desteklemeliştir ve desteklemeyecektir.

SU HALDE görev, sikiyönetim ve gelişen yeni koşullar bulundurmamak; siyasal gerici kesimleri tuttuğu «sol» kanadın denetiminde olan yığınların yanlıgını ileri açabilmek için sonuçları, yanılıgı sahiplerine ve yığınlarına sunmak kadar gösterebilmek sağlamasını vermek; hükümetin demokrateye işçi sınıfına ve emekçi halka karşı her türlü politikasını sunmak kadar ödün-süz eğitilmeye gerek faşistlerden gerekse maocu, servisçene, CIA güdümlü söze «sol» kesimlerden gelecek olan provokasyonları karşı kadroları ve kitleleri ayak buldurmamak; siyasal gerici kesimleri tuttuğu «sol» kanadın içindeki anlaşılmaz, yanlış ve yanlış kararların derinlerinden yararlanarak döndürmeye çalışmaları dolapları kavramak ve bormak; demokrate mevzilerden geri çekilmek; güdümlü koşulların iyi değerlendirilerek, demokratek mevzilerde korunmak hasta geliştirmek için neler yapılabileceğini bulmaktır. Kitlelerin bağına, daha fazla gitmek, kitlelerle en geniş ilişkileri kurmak, kitleleri yeni yönlemlere alkışlatmaktır. Özetle, demokratek gücülerin yeniliğe uğratılmasında sağ-sol sapmalarına asla alan tanımılması ve ideolojik savaşımın bir yana bırakılmamasıdır. Yeni koşulların içinde barındığı egemen kesimler çelskyliklerinden sonra kaçları yararlanmak, hükümeti doğru bir politikaya, faşizmin üzerine gitmeye itmek, bunun alıştasyonu, propagandasını yaygınlaştırmak, faşistlerin ve maocuların sikiyönetimi işçi sınıfı hareketi üzerine sürmek için hazırladıkları planları açığı çıkarmak, bormaktır.

BÜTÜN bunların ön koşulu ise kuskusuz, demokrate gücülerinin «utanılası» dağınkılığına son vermek, demokrate gücülerinin antifaşist eylem birliğini en büyük hızla oluşturmaktır.

FAŞİZME karşı: **SIKIYÖNETİM** kalkması, faşist odakların dağıtılması için; **FAŞİST** ve maocu odakların planlarının bostanması ve provokasyonlarının anında bastırılması için;

TCM demokrate gücülerinin birliği içinleri!

Savaş yolu

Maocu-faşist gazeteler paralel yayında

Tekeleri - serüvençilerin en yaygınları sonras, son günler-kanlı bir gerici kesim, sikiyönetimle birlikte, iki ayrı raporlarını, aynı anda, paralel yayına geçirdi. Faşist ve maocu hareketi, aynı ağzıla, memleketteki Süha TKP - CHP'ye - bolşevist sunan ilan ediverdiler: Türkiye Komünist Partisi. Aylardır sikiyönetimin ilan edilmesini için «feray - eden MHP'nin yayıncıları Her-ğün'de, Tabak Akyol, 5 Ocak'ta şöyle yazıyor: «Nitekim Moskova güdümlüdeki TKP «Savaş Yolu» nı «işçiler emiş ve «savaş örgütleri», sağ-sol kesimleri» kuracağını söylamışlar».

8 Ocak tarihli Her-ğün'de büyük puntolarla «Bilgili MHP'nin tavrı ve davranışları bildirilmiştir» yazılmıştır. Bu bildirinin halkı silahlı savaşa çağırıldığı ve «İslubanaan TKP tarafından kaleme alınmış» ilan edildiği» haber veriliyor.

Sikiyönetimin ilan edilmesini seçince karşılayan maocu TKP'nin yayını organı Ay-dınık, sikiyönetimin ilk günleri adeta yerini bulmuş diye MHP'ye karşı birkaç gün-

«teorileştirmeye» çalışıyor. «Şahite TKP'nin Yeni Siyaseti» başlıklı yazısında şöyle diyor: «Yeni siyaset Sovyetler Birliği'nin Türkiye'deki işçilerle birlikte yaşamaya başladığına inanılmaktadır. Sovyetler Birliği bugüne kadar yedekte tuttuğu işçilerle siyasetini ön plana çıkarmaktadır». «TKP Merkez Komitesinin bildirisi ve diğer yazılar işçilerle siyasetini ön plana çıkarıyor... Son zamanlarda Türkiye'nin birçok yerinden aldığımız haberler bugüne kadar «CD'nin Dev-Sol» işçilerle siyasetini ön plana çıkarıyor...»

Bütün bu yazılarda, açık tavrı olur ve yalancı, kelime oyunları, ekime ve çelmaları, TKP bir anarşizme şiddet yuvası olarak tanımlanıp istendikten sonra, 8 Ocak tarihli Ay-dınık'ta «baş» yazıyor: «Doğu Perinçek, bu aşşık politikayı

«teorileştirmeye» çalışıyor. «Şahite TKP'nin Yeni Siyaseti» başlıklı yazısında şöyle diyor: «Yeni siyaset Sovyetler Birliği'nin Türkiye'deki işçilerle birlikte yaşamaya başladığına inanılmaktadır. Sovyetler Birliği bugüne kadar yedekte tuttuğu işçilerle siyasetini ön plana çıkarmaktadır». «TKP Merkez Komitesinin bildirisi ve diğer yazılar işçilerle siyasetini ön plana çıkarıyor...»

Bütün bu yazılarda, açık tavrı olur ve yalancı, kelime oyunları, ekime ve çelmaları, TKP bir anarşizme şiddet yuvası olarak tanımlanıp istendikten sonra, 8 Ocak tarihli Ay-dınık'ta «baş» yazıyor: «Doğu Perinçek, bu aşşık politikayı

Başbakan'ın ağız sıkıntısının gerekçesi 'temel hak ve özgürlükler korumak' hama...

Başbakan Ecevit, sıkıyönetimin gerekçesini temel hak ve özgürlükleri korumak olarak açıklaması sıkıyönetimden korkulması gerekliğini, hak ve özgürlüklerin kullanılacağına şüphelenildi. Sıkıyönetimin üçüncü haftası sona ererken, bu açıklamaların tam tersi uygulamalar da uygulanıyor. Üstelik bu uygulamalar sıkıyönetim ilan edilmemiş bölgelerde de aynen gözleniyor.

Toplu gösteri, yürüyüş, miting, kitle toplantılarının her türlü etkinlikleri ve yer yer grevler yasaklanır, izne bağlanırken, ilerici kişi ve yayınlara yönelik antidemokratik baskılar da arttı. İşte bazı örnekler:

ANKARA'DA İLGİNÇ BİR GELİŞME

5 Ocak 1979 günü saat 15.00'de Ankara Belediye Başkanı Zafer Çarşası sokağına silahsız polis ve jandarmalar tarafından sarıdır. Çarşada kimlik göstermeyen 34 kişi gözaltına alındı.

Daha önce faaliyetleri yakine kitarda 7 kitap ve 2 tane İyernin açıklanmış. Polisler bu kitaplarıdaki dergi ve kitapları topladılar. Kitapları gözaltına aldılar. Polisler ayrıca Zafer Çarşası'nın "Gençlik Üzerine ve Lenin'in Eşliğinde Üzerine" ve Karmalov'un "Eşizme Karşı Birleşik Cephesi" isimli kitapları aldılar. Ancak, ifadeler alınırken, "Yanak yemizi İsteyi yoksun etmek zorunda kaldılar. Kitapları, 'solcusun anlamak da solculuğun neresinde'ni" şeklinde sorular sorular.

Karakolun, Emniyet Müdürlüğüne götürüldüler. Nöbetçi Cumhuriyet Savcı Yardımcısı sıkıyönetim ilan edildiğinden, kitapçıların Sıkıyönetim Savcısına gönderilmesi gerektiğini söyledi. Kitaplar Mamak'a götürüldü. Askeri Savcı konunun kendilerini ilgilendirmedikini, sivil savcının bu konuyla ilgilenmesi gerektiğini belirtti. Tekrar Emniyet Müdürlüğüne gelindi, 7 kitapçı sabaha kadar Emniyet Müdürlüğüne tutuldu.

Sabah Cumhuriyet Savcı Yardımcısı, kitapçıları tekrar Sıkıyönetime gönderdi. Sıkıyönetim Savcılığı yine kabul etmedi ve yeniden Emniyet Müdürlüğüne gelindi. Cumhuriyet Savcı Yardımcısı kitapçıların Sıkıyönetim tarafından yargılanması için direndi. Ancak, 3 gün kitapçıların Sıkıyönetim Savcılığında üçüncü kez geçirilirdiler. Bu kez Cumhuriyet Savcı Yardımcısı kitapçıları salıvermek zorunda kaldı.

SAVAŞ YOLUNA VE İLERİCI YAYINLARA BASKILAR ARTTI

Ankara'da 8 Ocak günü 13 genç, 10 Ocak günü ise bir genç kız üzerinde Savaş Yolu Gazetesi bulundukları gerekçesiyle gözaltına alındılar.

Otelekli Lisesi öğrencisi üç genç Savaş Yolu okudukları için, toplum polisinin tarafından önce Çiftlik Karakolu'na daha sonra da Emniyet Müdürlüğüne götürüldüler. Mustafa Kemal Polioğlu, Soner Güngör ve Salman Gemel adlı gençler de sergilerinde tutuldu. Yetkililer, gazetemin sorularının

Antidemokratik baskılar yoğunlaşıyor

gözetimine alma ile ilgili sorularına yanıt verirken kancıldılar. İki gün sonra Ankara Hukuk Fakültesi öğrencilerinden bir genç kız da Savaş Yolu okuduğu için gözaltına alındı. Bu sorduklar, gazete bayrakları giderik ebu gazeteyi satmak senin için hayirliz olamaz şeklinde tehditler savuruyor. Bir bayi, bu nedenle gazetemin tümünü dağıtmıcağı verdi.

Emek Mahallesi'nde Üzerinde dergi çıkan bir genç gözaltına alındı. Gözetimine alınan genç önce Çankaya, sonra da Bahçelievler Karakollarına götürüldü. Nöbetçi Komisör tarafından hakarete uğradı, karakolda dayak yedi. Dergiyi satan Zafer Çarşasında kitapçıların tezgahları da gözaltına alındı.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde görevli Jandarma Komutanı da gazete bayrakları arasında Savaş Yolu'nun da bulunduğu ilerici yayınları satmamacasına söyledi. Jandarma komutanı ÖTÜ'de ilerici yayınların satılmaması gerektiğini söyledi.

İSTANBUL'DAKİ UYGULAMALAR

Hasköy Halkevi jandarması ve polis birlikleri tarafından basıldı. Gereğince gösterildikten girtiler basıncı sonucu halkevinin tüm eşyaları sokak ortasına döktükleri yakıldı. Halkevi yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 12 kişi gözaltına alındı.

44 ilerici demokratik meslek ve kitle örgütünden oluşturduğu İstanbul'daki Demokratik Platform, "Faşist Terör, Faşist Okullar, Antidemokratik Yasalar Karşı Yürüyüş ve Miting" düzenlemek için İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına başvurdu. Yetkililer, önce İstanbul'da aksi hava toplanılabileceği, sonra toplantıların yasaklandığını söylediler. Titröz üzerine Sıkıyönetim Komutanlığının 2 No.lu bildirimle bakıldı. Bildiride "Aksi hava toplanılabileceği izne bağlanıyorsa ibaresinin kaldırılması üzerine, yetkililer, izin verilip verilmeyeceğinin daha sonra bildirileceğini söylediler.

Daha sonra Sıkıyönetim Komutanlığı başvurunun geç yapıldığını, 15 gün öncesinden izin için komutanlığa başvurulması gerektiğini belirtti. Yürüyüş ve miting iptal edildi.

MATBAALARA BASKILAR SÜRÜYOR

Gecen sıkıyönetim de belediye idaresi İstanbul'da matbalara baskılar yapıyor. İlerici yayın organlarının basımını engellemek için sıkıyönetim emri imis gibis gösterildi. Matbalacılara tehdit edildiklerini söyleyerek, bazı yayın organlarını yasadışı yapıyor. Bunun üzerine İleri Yürü-

şer Gençlik Gazetesi Sahibi Rıfat Güler, Başbakan, bakanlar ve CHP'li saygılarla birer mektup göndererek durumu bildirdi.

Güler, mektubunda, İlerici Yürüşer Gençlik Gazetesi'nin 71'inci sayısını bastıracağı matbaa bulamadığını, matbaaların "sol" yayın basmalarını için tehdit edildiğini bildirdi. Kimin, nasıl tehdit edildiğini bildirmeyi belirten Güler, gerici faşist yayın organlarını serbestçe basılıp dağıtılmasını karşın ilerici yayın organlarının asturulmak istendiğini söyledi.

SIKIYÖNETİMİN YARARLANMAK İSTİYENLER

Bu uygulamalar arasında gözaltına alınanlardan hiçbir suçu bulunmadı. Haklarında dava açılmadı. Ama baskı ve terör havası yarattı. İstenen de buydu zaten. Kimi faşist çevreler sıkıyönetimden de yararlanarak, ileriler, demokratlar üzerinde baskıyı artırarak basıncı artırarak Sıkıyönetimin demokratik ve siyasi olmayan yönlerini bilince göstermişlerdir. Ancak, bu işte bu yüzden işçi sınıfı ve Türkiye demokrasi güçleri sıkıyönetime karşıdır. Bir önce kalmamış istiyorlar.

Guadalup'da alınan kararlar ışığında

Emperyalizm hükümetten neler istiyor?

ABD, İngiltere, Fransa ve Federal Almanya devlet ve hükümet başkanlarını Guadalup tepe toplantısında Türkiye'nin başına ne gibi çoraplar örmeğe karar verdiklerini artık iyice somutlan dı. Türkiye'ye kesenin azı değil, ağız sıkıntısının öncelikle dükkanı ileri sürülen Federal Almanya ve ABD'nin ilk tem istelleri, peşpepe Ankara'ya geldiler. Böylece, "büyükler" in Türkiye'yi es geçecekleri yolundaki kişisel hesapları Türkiye'yi kuratacakları hükümetteki boş hayallerle birlikte iflas etti.

Federal Almanya adına il kenize gelen Sosyal Demokrat Parti Parlamento Grubu Başkanı Horst Ehmke, bu partinin ve Sosyalist Enternasyonal'in başkanı Willy Brandt'in mesajını getirmişti. Ehmke Federal Almanın emperyalizminin has kuruluğu, bütün dünyadaki karantik girişimlerini çekirdeği olan Friedrich Ebert Vakfı'nın yönetimi kurulu üyesi olarak CHP başkanı ve Başbakan Ecevit ile görüştü. Guadalup tepe toplantısı sonuçlarını, hükümet tarafından CHP tarafından benimsenmiş istedi.

ABD adına ülkemize gelen Dişisleri Bakan Yardımcısı Warren Christopher ise, Ecevit ile görüşmeler başlamadan önce, soluğu ABD büyük açıklığına aldı. ABD'de biriki misitbaratları, yerinde değerdendir. Türkiye üye rine hazırlanan brifinga ka çıkacak hükümet ile görüşme lerine bundan sonra başlaya caktır.

Ehmke ve Cristopher, CHP açıklığı hükümetten ne istedi? "İMF dayatmalarını kabul ediniz" dediiler. Türkiye ekonomisinin emperyalizmin mali kurullarını denetimine verile rek iflastan kurtulabileceğini ileri sürdüler.

"Ocak sonuna doğru başla yacak olan Kıbrıs görüşmelerinde, ABD, İngiltere-Kanada ortak yapımı NATO planını kabul ediniz" dediiler. Emperyalizmin dünya çapındaki ağırlık planında Kıbrıs'ın konumunun önem tasdığını vurguladılar. "Eğde' mızılı çakarmasının dediiler. Yunanistan'ın NATO'ya geri dönüşünü güney kanat açısından dirmes el bir sorun olduğunu belirttiler.

5 DAKIKALIK SAYGI DURUŞU İLE İLGİLİ 4 MADEN-İŞ GÖREVLİSİ GÖZALTIMINA ALINDI

DISK'in düzenlediği 5 dakikalık saygı duruşu için Ankara'da Layne Bowler, Frikasinda bulunan Nuri Turon, Tacet-

tin Doğan, Cem Doğan ve İyerni başta olmak üzere Hasan Aktun, adlı Maden-İş görevlileri İyernin tarafından "Ezorla para topluyor" diye eylektili yerlere şikayet edildi. Ancak daha sonra İyernin şikayetine karşı alınması rağmen 8 Ocak günü sıkıyönetim makamları 4 Maden-İş görevlisini gözaltına aldı. 24 saat gözaltında tutulan sendikacılar daha sonra serbest bırakıldı.

4 Ocak günü saygı duruşunun ön çalışmalarını yürütmek için Layne Bowler Fabrikasında bulunan Nuri Turon, Tacet-

Yüzbinler, faşist kullamları protesto etti

Kahramanmaraş kitle kırımında ve daha önceki faşist saldırılarında yasaamları yitirenlerin anısına, "Faşizmi lanetleme" amacıyla, DISK'in aldığı 5 dakikalık saygı duruşu kararı 5 Ocak günü saat 11'de uygulandı.

Saygı duruşuna tüm DISK üyeli işçilerin yanı sıra, bazı bölgelerde Türk-İş ve başmıs sendikalarla üye işçiler, TMMOB üyesi minar ve mühendisler, TÜTES üyesi teknik elemanlar, YÖB-DEP, TMMOB ve TMMOB Üstel Öretim emekçileriyle TÜM-DER üyesi memurlardan o-

lusan 1 milyon yakın insan katıldı. İsbardında saygı duruşu biçiminde oluşturulan eylem, bazı yerlerde de toplanı sekti de gerçekleştirildi. İstanbul Üniversitesi İktisat İyeleri, Atatürk Eğitim Enstitüsü Öretmenleri, PTT-DER üyesi teknik personel toplu halde saygı duruşunda bulundu. Başbaşa büyük fabrikalarda sarillerin işi, İzmir'de 11 demokratik örgüt, eylemi en geniş biçimde destekleme kararlı adı ve bu kararı uyguladı. DISK'in çağırması yapıldı bu eylemi, faşizmi terklemek için yürüyüşüne gereken bir yazi etkin

eylemin ancak bir başlangıcı ve bir ilk adımıydı. Ama, yine de kitlelerin faşizme karşı savaşı azımsan gösterdi. İşçi sınıfı, onun özü gücü, eyleme devrimci de kazandı.

Yurt dışındaki işçilerimiz de bir dizi eyleme daygımlarını gösterdiler. Faşizmi ve Kahrmanmaraş kullamlarına protesto için 5 dakikalık saygı duruşu, işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin, faşist dikta tehlükene karşı olan gücü ve eylem birliğini sorunuğunun kayıramında ve faşizme karşı karardıklarımız göstermektedir. Bir vinti adam öldür

TREN KAZALARI

**Petrol ve otomotiv tekellerinin
dayattığı karayolculuk
politikası
demiryollarında
çok cana kıydı**

Sorumlu 30 yıldır hükümet edenlerdir

«Siz ayrılacak 1,5 milyar dolarlık fonun büyük bir bölümünün, askerler harcamalarına ayrılmasını onaylayın dediler. ABD üslerinin işlevlerinin pekmiş nörton bombası gibi silahların burarılarda depolanması politikasının Türkiye halkı yararına olduğunu iddia ettiler.

CHP ağırlıklı hükümet ise, onların bu dayatmalarına tek çıkar yol olarak bakıyor. Em peryalızın, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik dar boğazı kullanarak, hükümetin ikircikli politikasını başlamak yaparak, sıkıyönetim koşullarından yararlanarak, politik gündeminden indirme dışı AP-CHP koalisyonunun önünü açma girişimlerini onaylıyor.

Oysa dünya alem bilmeğe ki, Guadalupe tepesi toplantısında hazırlanan bu reçeteler, bu dayatmalar, ekonomik politik bunalımın aşılmasına yarayacaktır. Bu tür reçeteler, dünyanın pek çok yerinde uygulamaya konmuş, halklara hiçbir yarar sağlamamıştır. Bu tür reçeteler, Afganistan'da sosyalizme açılan demokratik gelişimin, Kam boçya'da halk iktidarının kurulmasını, İran halkının direnişinin serpilip gelişmesini bu sonuca olarak ülkemizin emperyalizmin açısından stratejik önemini artmasını önler. Bu reçete, emperyalızın, NATO'nun Türkiye üzerindeki hegemonyasını daha da artırmak amacıyla tasımadır. Ve Guadalupe tepesi toplantısı gibi, emperyalızların dünya üzerindeki dıştıkları sıkışıkça aşmak için biraraya geldikleri bunalım toplantılarının has talihli bir sonucudur.

iki büyük tren kazası arka arkaya geldi. İki kasada 50 yurttaş canını kaybetti, yüzlerce yurttaş da yaralandı.

Felaketler üzerine her kadından bir ses geliyor. Demirel, Türkiye gibileri politik çıkar peşinde koşarken, demiryolları örgütünün en yüksek sorumluları, makinistleri suçlayarak kurtulmak istiyorlar. Kimileri sabotajdan söz ederek, toplumda huzursuzluğu daha da bir üst noktaya sıratmak istiyor. Kazaların kökeninde yatan gerçeğe inilmek istenmiyor.

Türkiye 1923 İktisat Kongresi ile kapitalist yola sokuldu. 1940'den sonra özel sektöre ağırlık arttı, yabancı sermaye ilkeye girdi. Çokuluslu petrol tekelileri, otomotiv tekelileri Türkiye'de ulaşım ve taşımacılığa karayolculuk olarak dayattı. Devlet sektörü olan demiryolları arasında büyük çözen bakımını kaldı. Kentlerde, her yapılırken, demiryollarında en küçük bir teknolojik gelişme görüldü. En eski model trenler, en lüks demiryolları onaylansa, birleşme ve özellikle de yoksul insanların en ufak bir can güvenliği önemli alandı. O insanların ardından ağılandı. Nutuklar atıldı. Unutuldu.

Ülkemizin herici, demokratik dürtü kişisi ve kuruluşları, yıllarca devlet sektörünün

ihmal edilmesine, petrol politikalarına ve dışa bağımlı montajcı otomotiv endüstrileri kurulmasına karşı çıktılar. Demiryollarının onarımını, geliştirilmesini, çabın teknolojisine uygun duruma getirilmesini ve kitle taşımacılığına ağırlık verilmesini savundular. Sıyasal iktidarlar kulak dahi asmadılar yazılanlara, söylenenlere.

Son günlerde kitle taşımacılığına ağırlık verilmesi konusu daha da tartışılır oldu. İlk kez Ulusal bir demiryolu kongresi toplandı. İki büyük kazanın bu kongreden birkaç gün ve birkaç saat önce olması dikkat çekti. Demiryollarının verilmemesine karşı çıkan çıkar güçlerinin bu kazalarda parmağı olabileceği düşüncesi belirdi.

Çokuluslu petrol ve otomotiv

tekellerinin yerli uzantıları ile böyle bir toplu emperyalizmi planlayabilmeye olasıdır.

Ayrıca, faşist hareketin iktidara gelebilmek amacıyla kitleleri yıldırmak, canını emperyalizm ve psikolojik olarak baskı altına almak için bu tür canlılara girişmelerinin örnekleri dünyada çok. Son iki büyük tren kazası böyle bir planın parçası da olabilir.

Ancak en önemli demiryollarımızın ve demiryollarında çalışanlarımızın periyodu halidir. Yıllarca sıyasal iktidarlara ihmal edilmiş, partizan kadrolara iş alanı olarak açılmış bu örgüt bugün ülkemizin bir durumdur. Kazaların asli sorumluları, bu örgütün bu hale getirenler, ülkede taşıma ve ulaşım sektörünün çokuluslu pet-

rol ve otomotiv tekelleriyle onların yerli iştirakçilerine bırakırlardır.

Bakın, Günaydın Gazetesinin 11 Ocak tarihli sayısındaki Necati Doğru sunları yazıyor:

«Zamanların 6 ay önce verdikleri rapora göre demiryollarında kaç olmasa değil olmasın müte...»

Ulaştırma Bakanlığının ve Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne verilen bu raporda, «Türkiye'deki 5 bin tren geçicinden 4 bin 500'ünde her an kaza olabilir» deniliyor.

50 kişinin hayatına son veren kazaların bu da geçicilerde olduğunu hatırlamak herhalde vurdumduymadığımız ve çıkar çevrelerinin bu felaketlerdeki payını ortaya koymaya yetiyor.

MUHALEFET, VERGİ YASA TASARISINI MECLİSTEN GEÇİRMEMEKTE KARARLI

Amaç; CHP ağırlıklı hükümeti ekonomik açıdan daha da güç duruma düşürmek...

Başta AP olmak üzere tüm muhalefet partileri CHP ağırlıklı hükümeti daha da güç duruma düşürmek amacıyla meclislerde beklemekte olan vergi yasa tasarısını yasalaştırmamakta kararlı görünüyorlar. CHP yandaşlarının tasarının biran önce yasalanmasını sağlamak amacıyla muhalefet partileri ne yaptıkları tüm çağrılar ve yakınımları gününleri ise bu partilere tersiz edildi. Danışma Kurulunun yaptığı toplantılara katılan muhalefet partileri zaman zaman kanak amacıyla CHP'nin önerilerini reddetmemekte, ancak görüşmeleri uzatmaktadır.

CHP ağırlıklı hükümet son yıllardaki korkunç enflasyon nedeniyle 1979 mali yılı

bütçesini hayli kabarık hazırladı. Aradaki açığı giderilecek yeni gelir vergileri ile karşılamak amaçlıyor. Yapılan tartışmalar sırasında açıkladıkları göre tasarısı ile bütçesine 50 milyar liralık vergi sağlanabilecekti. CHP'nin parlamentodaki kan dalye sayışı aritmetik olarak bir tasarrım görülmesini ve meclislerden geçirilmesini sağlamaya yeter. Ancak iktidarın verdiği olanaklara küçük bir muhalefet partisi bile bir tasarrım güncerece yasalaşmasını engelleyebilir. Kaldı ki, CHP ağırlıklı hükümetin hazırladığı tasarı bugüne kadarki tüm alışkanlıkları bir yana lütf çok fazla maddeler içerir bir şekilde hazırlanmış bulunuyor. Bu kadar çok maddeden oluşan bir tasarrım

bir kaç yıl bile engellenememesi mümkün. Oysa CHP'ilerin bütçe çıkmadan önce bu tasarrımın yasalaşmasına gereksinimleri var. Bunu bilen muhalefet partileri tasarrıyı hiç de yasalaştırmak niyetinde değiller. Onlar Malye Bakanının açıklamasında yararlanıp «Madem Türkiye'de 50 milyar liralık vergi kaçırılıyor. O halde hükümet olarak bu kaçırılan önüne geçin ve yeni vergilere gerek kalmamasın diyolar.

Malye Bakanına göre 16 milyon 800 bin vergi mükellefinin 1450 memurla denetleniyor. Bu nedenle de kaçakçılığın önüne geçilmesi olanaksız. CHP ağırlıklı hükümeti 1979 yılı bütçesinin uygulamasında sırasında daha da güç güçler bekliyor.

Şike Sendikadan Eğri'de de istifalar yoğunlaşıyor

Eğri'de amir ve kitle sendikacılığını bölmek, Eğri işçilerine tuzaklar kurmak ve Maden-İş'i çökertmek amacıyla, «Şike» bir sendika kuran Şükri Özbayrak ve takımı, İsgal etdikleri Maden-İş'in binasından İcra yolu ile çıkarıldılar.

İcranın kapıya dayanmasıyla Maden-İş'in eskî binasından terkedilen çete, kendilerine en uygun olarak Elif Otel'i ni seçip, buraya taşındılar.

Durum böyle gelişirken, «Şükri'nün Sendikası»ndan istifaların da yoğunlaştığı bildiriliyor. Şükri Özbayrak'ın kurduğu «devrimci» sendikaya daha önceleri «Şike sendikası», «Şükri'nün yeri» gibi şöhret şöylenirken, şimdi Eğri'de Erdemir işçileri arasında, «TÜRİSTİK SENDİKA» deniyor. Şükri'nün taşındığı bu otel, Eğri'nin turistik yerlerinden biridir.

Tekstil şube kongreleri tamamladı

Tekstil Sendikası'nın Beyoğlu Şube Kongresi, geçtiğimiz Pazar günü yapıldı ve böylelikle sendikamızın genel kurulu öncesindeki tüm şube kongreleri tamamlanmış oldu.

7 Ocak günü yapılan kongrede, iki liste karşıtı. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini savunan ve örgütlenişleri gülercin birlik ve dayanışmasını yansıtan olan işçi temsilcilerinin listesi 125 oy aldı.

SGD (hıftı) ve TIP ittifakının listesi ise 351 oyda kaldı. TİP'iler, son ana kadar, kendilerine yapılan birlik çağrılarını yanıtsız bıraktıkları ve ayrı liste çıkarmakta direndiler. Şube kongreleri tamamlanan Tekstil Sendikası'nın devyan eden genel kurul çalışmalarını önümüzdeki günlerde tamamlanıp genel kurulun en geç ay sonunda toplanması bekleniyor.

Metal işkolunun en yüksek sözleşmesi bağlandı

Türkiye Maden-İş Sendikası, Gebze'de kurulu NASAS Alüminyum Sanayi ve Ticaret A.Ş. İşyerinde işkolunun en yüksek düzeyinde bir toplu sözleşme bağladı. 2 yıl süre ile yürürlükte kalacak olan sözleşme ile NASAS İşyerinde çalışan 800 işçinin saat ücretleri 1,17 ile 15,5 lira, 2 yıl ise 16 lira zana yapıldı. Haftalık çalışma süresi ise 45 saate indirildi. Ayrıca, bu sözleşme ile yıllık ikramiyeye 6 maaş, yatacak ödeneği 5 bin lira, izin ödeneği 5 bin lira, bayram ödemeleri ise 2 biner lira çıkarıldı. Bu arada yasal yıllık ücretli izneleri yapılan ilave 5 gününe ulaştırıldı, sendika üyelerinin bir kısmının tatil kampında yararlanmalarını sağlayacak hükümler de karara bağlandı. Diğer yandan geçen yılın saat ücreti 500 kurus olarak belirlenirken, 100-200-400 TL'lik yeni çelik zana kararname sözleşme hükümleri duruma getirildi. Sağlanan diğer pek çok sosyal hakların yanı sıra, üyenin tutukluk durumunda işverenest 8 ay çıkarıldı.

Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplu Sözleşme Dairesi Başkanı Kemal Daysal, sendikamızın A-2'lik ayrı listede bağladığı 7 sözleşmeyi değerlendirildi ve Maden-İş'in ekonomik önümüze dönemlerini bilimsel bir şekilde ve gerçekçi olarak değerlendirdiklerini, sendika içinde demokratik yapı ve işleriyi yaygınlaştıracak önlemleri de aldığını belirtti. Bileşik işçi Maden-İş'in 1976-78 dönemi sözleşmelerinde, 20 bin işçinin katıldığı 250 günlük büyük grevde ve Temmuz 1978 genelinde, bunların döneme göre mevcut kazanımların korunmasının ancak her kazanımlara yönelik arduci savaşın, verimle olacak olacağını kamuoyuna göstermişti.

Demir Döküm'de bozguncular Tecrit oluyor

İstanbul'da Silahlar'da kurulu Demir Döküm Fabrikası'nda işçileri Maden-İş'in komarına ve burjuvazi teslim etme amacındaki Devrimci Maden-İş adı sıra sendikamızın İyüzü Silahlar işçisi tarafından son günlerde iyice görüldü.

Maden-İş'e karşı yürütülen çok yarı saldırıların bir parçası olarak sağ sosyal demokratlar ve İşverenler tarafından örgütlenen bu sendika, maocularardan da açık destek görüyor. Kendine devrimci maskesi takarak işçileri ceteleşik sanan bu sağ sendika, bilindiği gibi Maden-İş'in 14 bölgesindeki köklü eskilere giden bazı buhransuzluklardan yararlanarak ve CHP li yönetiminin elinde bulundurarak sosyal demokratların aktif çabasıyla bundan bir süre önce Demir Döküm'de belli bir etkinlik kazanmıştı. Çeşitli yöntemlerle çok sayıda Demir Döküm işçisi Maden-İş'ten istifa ettirilmiş, Maoçu paçavra Aydınlık bu büyük hareketin gökçüne çıkarılmış, birçok işçi dışlanmış çevre bu gelişmeler karşısında sevince kapılmıştı.

SON GELİŞMELER

Devrimci Maden-İş daha sonra İşyerinde İstifaları etme ve Maden-İş militanlarını fabrikadan uzaklaştırmaya amacıyla fabrikaya direniş gerçekleştirdi. Birkaç anlaşılmaz istem öne sürerek bağlatıldığı hareketle işçilerin sempatisini kazanacakları ve Maden-İş'i bir daha geri getiremeyeceğine Demir Döküm'den uzaklaştırılmaları unuyordu. Bu, sözüde «başarı», bölgedeki ve metal işkolundaki diğer işyerine devrim için de bulunmaz bir başarıya taşınacak olacaktı.

Ne var ki, devrimci yöntemleri, karşı devrimci güçlerce ve işçi dışı amaçlar için kullanılmaması nakazdır. Bu gerekçe bir kez daha kendine gülercin 25 Aralık'ta başlatılan direniş birkaç gün içinde işçilerin büyük çoğunluğunu listisini kaybettiler. Sarsı sendikamızın paralı adamları ve Maoçu bozkurtları, bundan sonra zor kullanmaya, tutuklılıkları kadar işçiyi zorla işgale tutmaya çalıştılar. Kapılar kaynaklandı, silahlar ortaya çıktı. Ama bütün bunlar tecrit olmayı daha da artırdı. Sonunda 1980'nün aşkın İyüzü Döküm işçisinin bir kısmı zorla tutulmak üzere, yalnızca onda bir kadarı İyüzde kaldı.

MADEN-İŞ'E KENETLENME

Ama kısa sürede Demir Döküm işçisi kendine gelmeye başladı. İlk gündün beri Devrimci Maden-İş Sendikamızın emelinde bölvenin geldiğini, kimlere sahneye sürüldüğünü, işçileri hangi çıkarılara atıldığını

10 Ocak günü, TDD işçileri, «Devrimci etiketli sade sendikayı lanetledi. Bini aşkın işçinin katıldığı toplantıda, Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler bir konuşma yaptı. Şimdi bütün işçiler bütün ilgili kurum ve işçilere, işyerinde çalmış güvenliği ortadan kaldırarak el silahları işçilerden çıkarılmaları ve çalmış-can güvenliklerini sağlanmasını isteyen bir dilekçeyle basuruyorlar. Ayrıca, işyerine gönderdikleri mektuplarda, direnişin zor kullanımı ile gerçekleştirildiğini belirtiyorlar ve çalmış istediklerini kaydederek, işçiliğe geçen süreler içinde ücretli izinli sayılmalarını talep ediyorlar.

mek istediğini durmadan açıklayan Maden-İş'in dediklerini gerçek yapamada kanıtlandığı görüldü. Tek güvencenin Maden-İş, onun likeli savunması olduğu yeri bir düzeye «Kavramaya» başladı. Birer işçiyi sürükledikleri macerasında sayısız derler çıkararak Demir Döküm işçileri gene gerçek sendikalarına, Maden-İş'e gelmeye başladılar. Belge temsilsizliğinde yıla, dört yüz, yedi yüz ve son olarak bir Demir Döküm işçisinin katıldığı toplantılar yapıldı, Maden-İş Yürütme Kurulu üyeleri bu toplantılara katıldılar. Sıkıyönetim komitelerinde fabrikadaki işgale nail son verileceğini yıl ve yöntemleri tartışıldı. Dergimiz başkaya girerken bunun sağlanmasını çalışılıyor.

Bu gelişmeler olurken gelen güçler de bu durumdalar. İşveren, Devrimci Maden-İş Sendikasına fabrikasının likeli edimesine alırdı. Şimdiye kadar bu gibi çyasa dışı eylemlere karşı kesin hoşgörüsüzlüğü ve tahammülsüzlüğü ile tanınmış Demir Döküm İşyerinin yıl yöntemleri başta olmak üzere, işçilerin işgalelerine en gün boyunca yemecek verdi. Plan aşında şuydu:

ASTER-İŞ Örgütlenme Toplantıları sürüyor

Mart başı 14 yeni işçi dönemi başlayacak olan tersanelerde ASTER-İŞ Ser ikası örgütlenme çalışmalarını 1. handarak sürdürüyor. Bu hız çalmaya tempolu işçilerle yapılan toplantılar da düzenlenmektedir. 10 Ocak gece «Göçmekte» yapılan toplantı bu, ne kadar yapılanların en Kitle ve görkemlisi oldu.

Göçmekte dördüncü kez yapılan bu toplantıya 1600 dolayında tersane işçisi katıldı. Tersane işçilerinin yanı sıra, İmit, Bursa ve Sakarya İşyerlerinde çok sayıda Dışkı üyesi işçi de katılarak DISK safalarına katılma mücadelesi veren tersane işçilerine dayanışma gösterişinde bulundular. Birer saatlik ücretlerini Örgütlenme çalışmaları içinde bulunan işçilere ba-

şılıydılar. Geceye katılan ÜMSB (Ulusal İlerleme Sendikaları Birliği) Yürütme Kurulu üyesi Mehmet Erteker, diğer ötekilerin metal işçilerinin, tersane işçileriyle dayanışma içinde olduğunu bildirdi. Üyeleri de ululararak dayanışmanın önemi hakkında konuşarak, gece, yüksek bir moral ve işçilerin örgütlenme kararlılıklarını «mucilamasıyla» sona erdi.

Harb-İş'in taşınması eylemi ve gerek ASTER-İŞ'in örgütlenmesini önlemeye çalışmalarının boşa çıkarılacağı söylenen işçileri, gece «Eğri»ye göçen çok sayıda işçiler, Dergi İşçileri, ASTER-İŞ'e Gıyulmuş sloganlarını haykırıyorlar.

ASTER-İŞ Sendikası yetkilileri, yeni işçi dönemi başlar başlamaz Harb-İş'ten istifalarını başlatılacağını söyledi.

Kısa bir işgale geç yumalcak, sonunda sari sendikaya bazı haklar sağlanacak ve böylece sari sendika «devrimci bir işçiler» Demir Döküm İşçileri için çıkar sağlanırsa görünecek ve tüm işçi Maden-İş'ten kopacaktır. Ama işçilerin büyük çoğunluğunu işçileri daha ilk başta yalnız birkaç maaş işçileri iliklenmiş, direniş bitirme moment iki tarafta da kaçırıldı ve iş hem sari sendika hem de işverence ilerletilemez hale geldi. Bu durumda devrimci Maden-İş'in işçiyi kendine çekilmesini için işgale denir bir çok alarak çıkması gerekiyor. Ama işveren bunu zor olturusa işçi astarı güdünden daha pahalı hali gelmiş, bir anlamda işvereniği reddetmiş olacak. Hele hele işçilerin yeniden Maden-İş safalarına kenetlenmeye başlaması sari sendika işveren ortaklığını iyice açmazı soktu.

Baştan beri Devrimci Maden-İş provokasyonunu destekleyen CHP li yöneticilerin devreye ağıtkan girişimi de sonucu etkilemedi. İ. Başkanı Erol Ünal İşyerinde sari sendika arasında arabuluculuğu denedi, ama bir sonuç alamadı. CHP sağ kanadı da bu olayla ilgili çeşitli dalgalanmalarına sahne oldu. Bir bölüm CHP li yöneticiler, «bu sendikayı bir kurduk, öne sürdük, maocuların e-line geçti derken, diğerleri, «hala denetim bizzetir diyor.

Bu arada geçtiğimiz günlerde İstanbul Belediyesi'nin bir salonunda bir toplantı yapıldı. Toplantıya CHP li Başkanı Erol Ünal, Aytekin Kotil'in danışmanlarından, eski sendikacı CHP li Yöneticisi Hülmü Güner, Devrimci Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şükri Özbayrak ve Kocaeli bölgesi yöneticilerinden Can Kırıcı katıldılar. Toplantıda Maden-İş'in Kocaeli'de bağlı işyerlerinde çıkarılması «topluları yapıldı. Demir Döküm'deki köklü güdün sağ Devrimci Maden-İş'ten yana döndürülecekti tartışıldı.

İşçi başka bir ilginç yanı da, iki haftadır bir büyük fabrikamın, kapıları kaynaklanarak yütü asma-yın silahlı kişi tarafından likeli edimesine rağmen, güvenlik kuvvetlerinin hiçbir girişimde bulunmaması.

Tüm bu olgular göz önüne alındığında, Maden-İş'e karşı girişilen saldırının boyutları ortaya çıkıyor. Ama gelişmeler İlim bu planların boşa çıkacaktır. Demir Döküm işçilerinin Maden-İş'e önelmişliğinde bu tuzaktan daha bilincelenerek ve daha güçlenerek çıkacakmış gösteriyor.

BİR SATILMIŞLIK ÖRNEĞİNİ TEŞHİR EDİYORUZ

Aşağıda sunduğumuz alıntılardan tümü Zekeriya Sertel'e aittir. Köyü diziğimiz satırları Sertel'in Milliyet Gazetesinde 1978 Eylül'ünde yayınlanan «Nazım Hikmet'in Son Yılları» adlı ünlü dizisinin ilk iki kınar başlıklarında yer alan Zekeriya Sertel'in 1953 yılında Sofya'da Narodna Prosveita Devlet Matbaasında basılan «Sovyetler Birliğinde 45 Gün» adlı kitabın sayfalarından seçtik. Alıntılarımız tüm Zekeriya Sertel'in 1953 yılında Moskova Barış Komitesi'nin konuşu olarak Sovyetler Birliği'ne yaptığı 45 günlük gezisinin gözlemleridir. Bay Sertel aynı dakikaları, aynı sansürleri, aynı gözlemleri, izlenimleri anlatmaktadır 1954'de ve 1978'de...

— Güler yüzlü, sarışın bir genç yanına sokuldu. Terüdümlümüş. Temiz bir Türkçe ile... (1954)

— Yanına geçen sevilmeli bir terüdümlerimlerde ama Türkçe'si kitti... (1978)

— (Nazım Hikmet'e) Yanyana oturduk. Yüzünün rengi iyiydi. Siyahı görünüyordu... (1954)

— (Nazım) İhtiyarlamış, za-yafırlamış, adeta çöküştü. Rengi ucuğu... (1978)

— (Nazım) Mesuttu ve saadetini söylemeye gerek görmüyordun... (1954)

— Ama kendisi (Nazım Hikmet) iyimser değildi. Artık kendisinden bir hayır beklenemeyecini ısrarla söylüyordu... (1978)

— Halâ aynı heyecanlı, aynı canlı Nazım. Yüzüne baktığımız zaman sabbat fıskırları sanırsınız... (1954)

— O çoksun, o eleavuca sığmaz Nazım ne hale gelmiş? Hapishanedan çıktığı zaman bile bu kadar bitkin değildi... (1978)

— (Nazım'ın) Geniş ve mükemmel döşeli apartmanında evinde her türlü konfor, radyosu, televizyonu... (1954)

— (Nazım'ın Moskova'daki evinde) Oturma odası genişleşe idi ama esyaları derne çatıydı. Salonunda bir masa ve bir kaç iskemle den başka bir şey yoktu... (1978)

Zekeriya Sertel iyice yaşlanmış bir adam. 24 yıl arayla yazdıkları kitabı acaba yaşantılarıyla ilgili, beyinlerde bazı hırcımları kırılmaları ile açıklamak mümkün mü? Milliyet'e yayınlanan yazı dizisi, Zekeriya Sertel adlı bir eski yazarmen (yazda) yazarak eskistinin Nazım Hikmet üstüne bir anı yazmış mıdır? Ancak, bay Sertel'in söylediği gibi, edebiyat tarihçelerine materyal sunmak mıdır? Yoksa daha ciddi ve esnasıfals nedenleri mi vardır?

SAKİ VE TKP ÜYESİ NAZİM HİKMET

Zekeriya Sertel'in Eylül 1978'de Milliyet Gazetesinde yayınlanan yazı dizisi, burjuvazinin Nazım Hikmet'in adı üstünde yitirdiği bir adamı tanıtmaya çalışıyor. Bu satır Nazım Hikmet ile Türkiye Komünist Partisi üyesi Nazım Hikmet'i ayırmak tabiidir. Sakî Nazım Hikmet, şifir almanlıkları, evrensel ünlü, gücü ve eşsizliği ile burjuvazinin çevresinde ördüğü yavaş duvarını yıktı; hattâ burjuvaziyeye bile kendisi söke söke kabul ettirdi. Ama komünist Nazım Hikmet, TKP üyesi Nazım Hikmet'e gelince işler değişiyor. Halkın örgütlenmesinden ölümlüne kadar, tüm güdüleriyle bu «tehlilkeyi» pek güzel sezen burjuvazi «Sakî Nazım Hikmet'e, pek zoruna da gitse ta-

hamıdu edebilecektir. Ama komünist Nazım Hikmet'e hayat hakkı nasil tanır!

Evet, ama burjuvazi ne yapacak şimdi?

Şiirinin her satırında, yaşamının her diliminde haykırıyor. Nazım Hikmet, 24 saat Marx, 24 saat Lenin'dir. «Türkiye Komünist Partisi» diyor. Türkiye işçi sınıfının öne çıkardığı übeliyetler ve örgütü yucedığı, bilince hakıyor.

Ne yapacak? Burjuvazi bu soruya cevabı kolay veriyor: Bebeği anasından, elmayı çekirdeğinden, deniz köpüğünden ayırarak gibikî Nazım'ın komünizmden ayırarak gerek. Evet, cevap görülmüş bu kadar kolay. Zor olan «bunu nasıl yapalım?» sorusuna cevap bulmak. İlhan Darendelloglu'nun, Aclan Sayılan'ın, Dr. Tevetoglu'nun kaba antikomünizmleri ile bunu becermek olanaksız. Soğuk savaş yıllarında etkili olan bu adamın antikomünizmlerini yutmuyor ayrı kimsa.

İşte Zekeriya Sertel bu noktada devreye girer. Omuzdağlarının da katkısı ile bu azgın antikomünist saldırı programında, planlandı ve uygulandı. Nazım Hikmet'i «Sakî Nazım Hikmet» olarak kabul- lenir, «Komünist Nazım Hikmet» yolu edibimlerin yolları ise belli.

Önce Türkiye Komünist Partisi'nin karalayacakları: Bunu en adli, en tarhihsal biçimde yapmaya çalışıyor Sertel yazı dizisinde.

ANTİKOMÜNİZMİN İKİZ KARDEŞİ ANTİSOVYETİZM

Ama bu kadar yetmez. Sovyetler Birliği'nde karalamak, antisovyetizm başvurmak, antikomünist saldırıyı, ikiz kardeşiyi (antisovyetizme) pekiştirmek gerek. Milliyet'e Zekeriya Sertel bu konuda gular yazıyor:

«... Nazım Vırsan'dan sonra İsveç'te de içinin bu durumunu görünce hayli sarımsımtı. Bu çürümekte olan kapitalist memleketlerde içlerini çizdikçevleri, alırlarında otomobilleri, bedaya okal se hastaneleri, modern çalgıma partıları, süzün kırsarı sosyalizmin içiyi vadettikleri imkânların çoğu sağımsımtı... İpegi memleketi olan Sovyetler'den bunların hiçbirini sağlan- mış değildi...» (Sertel, Milliyet 20 Eylül 1978)

Ama aynı Zekeriya Sertel, 20 Aralık 1953'de tamamladığı ve 1954 yılında «Bulgaristan'da 45 Gün» antisovyetler Birliğinde 45 Gün» adlı kitabında da şöyle yazıyor:

«... Bir köyde, orta Asya'da bir köy içinin evindeyiz. Bizde orta halli bir şehirlî ailenin bile evi bu kadar güzel ve bu kadar iyi

Zekeriya Sertel'in yurda dönüşünün bedeli neydi ?

dönemmiş değildim... Başçe içinde, büyükçe, daha güzel bir ev. Etrafı çiçek ve sebze bahçeleriyle çevrilmiş, Kapadın girince bir pıvanı sesi işittik. Evreba radyo sandım. Saldaki kapı açılınca büyük salonun bir köşesinde 5 sandıklı bir kız çocuğunun piyano ekseralî yaptığını gördüm... Başçenica köşesinde bir geniş kapının kama-dini açılıyor: otomobiller... Evin içinde baharlar etrafına maroken tutuk ve sandalyeler... Ben Özbekistan'a gellei pek çok haydondurücü şeylerle karıştırdım. Fakat beni hayatımda bu kadar altüst eden şey olmadı. Orta Asya'mın bir köşesinde, bir köyde bu kadar zengin bir hayata raslayacağımı hayal bile etmemişim...» (Sovyetler Birliğinde 45 Gün, Sayfa: 100)

LENİNGRAD - MOSKOVA TRENİ

Zekeriya Sertel Milliyet'teki yazı dizisinde, «Humanite» yazarı ve Fransız Komünist Partisi üyesi Dominique Desanti ile birlikte yaptığı Helsinki-Moskova tren yolculuğunu anlatıyor:

«... Sovyet sınırları geçer geçmez dikkat kesilmistik. Birdeben zengin ve refaha ermiş bir memleketten, yoksul ve fakir bir memleketeye girmiş bulunuyorduk. Binalar, köyler, insanlar hep fıkaraklı hatırlatıyordu. «Humanite» yazarı nihayet işyan etti: «Bu ne rezalit, bu ne safalet, bu ne mastarlık...» (Sertel, Milliyet, 12 Eylül 1978)

Şimdi de Bay Zekeriya Sertel'in «Sovyetler Birliğinde 45 Gün» adlı kitabından Moskova - Leningrad arasındaki tren yolculuğunu (yüksükünde «Kırdarımın aynı yolu aynı yolculuğu» başını anlatılan) gösterelim. Ama okuyunca siz de sakî, «Bu ne rezalit, bu ne yalan- cılık» diye bağırmanız.

«... Sovyetler Birliğinde ilk defa trenle seyahat ediyoruz... Trenimiz taze otomobillerle, tamir edilmiş köyler arasında geçiyor. İnsanlar mesut ve müreffeh...» (Sayfa: 32-33)

BULGARİSTAN'DAKİ TÜRKLER VE BAY SERTEL

Bay Sertel'in Sovyetler Birliği Komünizmi, Nazım Hikmet üstüne yazı çikdiklerini pekiştirmek için «Bulgaristan'da 45 Gün» adlı yazısını gerekmiş.

Zekeriya Sertel Milliyet'teki yazı dizisinde şöyle yazıyor:

«... Bulgar Türkleri devrimi benimsemiyorlar, bir türlü kolhoz- lara girmiyorlar, bağımsızlıklarını

ni korumaya çalışıyorlar, hükümeti ve partinin baskısına karşı direniyorlar. Bulgar Hükümeti de onları benimsemiyor. Bulgar köylerine giden yolları Türk köylerinden geçtinliyor. Bulgar köylerine elektrik verirken, Türk köyleri atılıyorlar...» (Milliyet, 13 Eylül 1978)

Gelin şimdi de Zekeriya Sertel'in bir başka kitabının sayfalarını karıştıralım. Kitabın adı: «Bulgaristan'da Görüldüklerimiz». Yazarmen: Zekeriya Sertel. 1953 yılında Bulgaristan'ın Narodna Prosveita Devlet Matbaasında basılmış. Zekeriya Sertel şöyle yazıyor:

«... Rusuktan 20 kilometre ötede Silvo Pale köyünde durduk. Köy bir Türk köyü. İki taraftandan ve göbeğinden geniş düzgin yollar geçiyor. Binaların çoğu bahçeler içinde. Yeni yapılmış ilk katlı tuğla evler... Kooperatif hayatından memnun olulı olmalardıki soruduk:

«... Çok diyorlar, hep birlikte güllüyor, oynuyor, eğleniyor, çalışıyor...»

Yani tam bir Anadolu havası. Yalnız su farkla ik burada halkın mali olan toprak sürülmesi, birdeki gılabiliğince bombos uzanıyor. Köy bir harabeçi andırıyor, evleri her kovuk değdi, insanların hepisi mesut ve neşeli. Paçavralar içinde dolansıyorlar, üstleri başları tertemiz. Mesut insanlar arandıyız...»

ZEKERİYA SERTEL YAŞIYOR MU?

Bay Zekeriya Sertel'in Milliyet Gazetesinde kutulu antikomünist saldırı ile aynı Bay Zekeriya Sertel'in 1953 yılında yazdığı «Sovyetler Birliğinde 45 Gün» ve 1955'de Bulgaristan'da Görüldüklerimiz adlı kitaplarında yazdiklarını satir satir karıştırmak, ortaya daha neşeli inçiler çıkarır. Ama buna ne yerimiz uygun, ne de gerek var. Amacımız, geç de olsa, Nazım'ın anarkek, bir satilmişlik örneğini hiçbir köşüğe noktlaya «çeyreyleyelim».

İnsanların yurduna domest güzel sey. Ama bu dönüş faturası onurunda satmak ise gene güzel mi?

Nazım Hikmet, yurdundan uzakta öldü. Ama onurlu, yüğit başı dımdık.

Zekeriya Sertel yurdunda öldü. «İmedisi içinde yaşamak. Bu onursuzluğa güdeyecekiz da, yasamak müdire sıtce?»

Aydınlar, hukukçular, parlamen- 14-142'nin Sıkıyönetiminde

Miyazi AĞIRNASLI

«141 ve 142 utanç duyduğumuz maddelerdir.»

«141 ve 142'nci maddeler sıkıyönetim ilânına sebep olan nedenler dışındadır. Bilindiği gibi Türkiye boyışta maddelerin bulunduğu sayılı ilkeler arasındadır. 141 ve 142'den, 1981 anı- nın düşünme ve örgütlenme özgür- lüğünü kısıtlayan maddelerden kişilerden mahkûm edilmiş utanç duyduğumuz bir olaydır. Bu maddelerden açılan da- valar sıkıyönetim mahkemelerine dev- rilmemelidir ki, bu utanç daha da artırılmıştır.»

• Çağdaş
Hukukcular
Derneği
eski başkanı

Kemal ANADOL

«141 ve 142 Anayasa ile çelişkilidir.»

«Sıkıyönetimin ilânına neden olan, ilâhikede karşıya ortamdır. Komando- lar, ünküler ve teröristler sıkıyö- netimin ilan ettirmek için özel ça- ramaşlardır.»

Sıkıyönetimin ilan nedeni düşün- ce özgürlüğü değildir. 141-142'nci maddeler karışma ve terör maddeleri değildir. Üçer üçer toplumdaki yasa- lanmayan işlemler düşünme ve örgüt- lenme özgürlükleri ile ilişlidir. Bu nedenle bu maddelerle ilgili davaların sıkıyönetim mahkemelerine gö-nderilmesi yanlıştır, hukuka aykırıdır. Esasen bu maddeler, Anayasa ile çelişki kamuoyunda tartışılan ve gün- celliği süren maddelerdir.»

• CHP
Zonguldak
Sayfı-
hukukcu

Turgan ARINIR

«Düşün ve örgütlenme sıkıyönetimin nedeni değildir.»

Sıkıyönetim Mahkemelerinin han- gisi suçlarda görevli olduğu 1402 sayılı yasanın 13 ve 15. maddelerinde gös- türülmüştür. Bu maddelere göre, Sıkıyönetim Mahkemeleri «sıkıyönetim ilânına sebep olan» veya «sıkıyönetim ilan- ını ve faaliyetlerine ilişkin olan suç- larla ilişkin davalarda görevlidir.»

Sıkıyönetim ilânına sebebolaran veya «sıkıyönetim ilânına ilişkin olan» suçların neler olduğunu anlamak için ise öncelikle Sıkıyönetimin gerekse- ne bakılmak gerekir. Son olarak Ba- kanlar Kuruluca 26.12.1978 tarihinde 13 lide ilan edilen sıkıyönetimin genel gerekçesi, YAYGIN SİDDET HAREKETİ- LEKİ'dir. Öyle ise, Sıkıyönetim Mahke- melerinin gereklerine göre suçların hangileri olduğunun saptanmasına sözününde tutulması gereken en önem- li ölçü, bunların yaygın şiddet hareke- ti kapsamında olup olmadığıdır. Bu bakımdan Sıkıyönetim Mahke- mesinin gereklerine göre suçların öncelikli maddi anlamda aktif bir hare- keti gerektiren suçlardan olması zo- runludur. Ancak bu da yetmez, ayrıca bu hareketin şiddet derecesine, yani kaba kuvvet derecesine çıkmış olması da gerekir. Hatta bir bakıma bununla da yetinilmez, ayrıca bu suçun ülke içinde yaygın diğer bu tip suçlara umumî ve müsterek bir gaye içinin-

Sıkıyönetim ilânından sonra, sivil mahkemelerdeki bazı dosyalar Sıkıyönetim Mahkemelerine devre- diliyor. 141 ve 142. maddelerin açılması bazı davaların ve soruşturma dosyalarının da Sıkıyönetim devri sö- konması. Ankara'da bir açılacağı mekkesi, TKP Kon- feresi; belgeleri yayınlayan Temel Yavinevi so- rumlusu Ahmet Kardam'ın davasının Sıkıyönetim devri karar verdi. TKP Programını yayınlayan Ürün Ya- vinevi sorumlusu Ahmet Taştan'ın davasının Sıkıyö- netim devredilip edilemeyeceği kararı da 26 Ocak'ta du- ruşmada açıklanacak.

Sıkıyönetim daha da sertleştirilmedi, antidemok- ratik işlemler hızlandırmayı amaçlayan bu türlü uyulama- lar, ilenli kamuoyunun, hukuk adamlarının tepki- siyle karşılanıyor.

141 ve 142. maddelerin ceza yasalarında bulunma- sının demokrasiye karşı işlenmiş bir suç sayılması ge- rektiği bir ortamda, Türkiye ve dünya demokratik ka- muoyunun düşünme ve örgütlenme özgürlüğünü kısıt- layan bu maddeleri utanç verici kabul ettikleri ve ceza yasalarından çıkarılması görüşmelerinin Parlamento'ya ko-虞 yansıdığı bir ortamda, 141 ve 142. davalardan Sıkıyö- netime gönderilmek istediği, açıkça antidemokratik bir eğilimdir.

Konuyla ilgili olarak aydınlarımız, hukukçularımız, yazarlarımız, parlamenterlerimiz ne diyorlar? Say- falarımızda bulacaksınız.

değil, aranın çoğulu

de iritabı olup olmadığına da bak- mak gerekir.

Tüm bu nedenlerle öncelikle mad- di anlamda bir hareketi gerektirme- yen, bunun için de hiçbir zaman ka- ba kuvvet derecesine ulaşmamış olan- kaba bulunmayan, salt düşünme veya örgütlenme işlemleri, örneğin TKP'nun 141-142. maddelerindeki suçların, «sıkıyönetim ilânına neden olan», veya «sıkıyönetim ilânına ilişkin olan» suç- larından sayılmaması ve Sıkıyönetim Mahkemelerine görevleri kapsamına girmemesi hukukun olanak bulunma- maktadır.»

• Avukat
TBB
— GYK üyesi

Gülçin ÇAYLIGİL

«Düşünce ve örgütlenme suçları ile ilgili davalar sıkıyönetim davaları kapsamı içine girmez.»

«141 ve 142 düşünce ve örgütlenme suçlarına giriyor. Sıkıyönetimin ilan gerekçesi ise ayağı. Bu nedenle bu maddelerle ilgili davalar sıkıyönetim kapsamına girmemelidir. He- nüz böyle bir uygulama yok. Bir yolda da uygulama olursa tüm gücümüzle karşı çıkacağız.»

• Hukukçu-Yazar

Emir DEĞER

«141 ve 142 Sıkıyönetimi başına meşgul eder.»

«Sıkıyönetim Mahkemelerinde han- gisi suçlarda görevli olduğu 1402 sayılı yasanın 12, 13, 14 ve 15'inci maddelerinde gösterilmiştir. 13'ncü maddede bir ilke hükümü koymuştur. Bu maddede önemli olan sıkıyönetimin ilânına sebep olan suç kavramıdır. Sıkıyönetimin ilânına sebep olan suçların ne olduğunu anlamak için hükü- metin sıkıyönetim ilânının gerekse- ne bakılması. Burada Anayasamız tanımladığı bir demokratik rejimi veya temel hak ve özgürlükleri ortadan kal-

dırma ya yönelen yaygın şiddet hare- ketleri denilmektedir. Bu halde, sıkıyönetim mahkemeleri şiddet hareketle- ri sayılabilecek eylemlerle ilgili davalara bakabilir. Öte yandan evrelden beri tartışılmayan ve bütün demok- ratik güçlerin, örgütleri kaldırılması için savasını verdiği 141 ve 142'nci maddeler düşünce suçunu icine alır. Ashuda insanın düşüncesinden dolayı suçlanması burjuva hukuk kurallarına bile aykırıdır, düşünce suçu diye bir şey olmaz. Bununla birlikte 141 ve 142'nci maddelerle ilgili davaların sıkıyönetim mahkemelerine, götürülme- si yanlış bir uygulama olduğu gibi, sıkıyönetim mahkemelerinin gerekizi işleri bosuna meşgul ettirilmisidir.»

Mustafa EKMEKÇİ

«Sıkıyönetim döneminde de düşünceler özgürce söylenebilir.»

«Sıkıyönetimin ilan koşulları bellidir. Sıkıyönetim, Türkiye'de faşizmin iktidarı oluştururma hazırlıkları yapıp- ken, bu engellemelerle ilan edilmiştir. Sıkıyönetim ilan edildiği anda Türkiye'de suç işleyenlerin çoğunluğu he- nüz yakalanmamış, sıyasal cinayet suçluları kol gezmekte, ellerini kolları sallayarak dolanmaktadır.»

Sıkıyönetim ilânını açıklayan Baş- bakan Beviz sıkıyönetimin, özgürlük ve demokrasiye en büyük zarar verme- yeceğini bildirdi. Özgürlükçü demokra- si düşünme özgürlüğünden geçer. Sıkıyö- netim döneminde de olsa kişiler dü- şüncelerini hangi görüşte otursalar ol- sunlar rahatça söyleyebilmelidirler.

Faşizm, sıkıyönetimi sorun üzerine yıkmak için büyük bir çaba göstermek- te. Bu onun panik içinde olduğunu gösterir. Sıkıyönetim ilânı bir çeşit «barınma» işleminde, faşizmin önün- üne bir kez daha vurmaya, yitirine raptir- miştir. Bir yandan yarıçılara, bir yan- dan «Egüdüm» başkalarına iltirazların bunun açığı kanıtıdır.

Sıkıyönetim mahkemeleri, sıkıyö- netim ilânını gerekçeleri olan suçların davalarına bakacakları ebette. Bu mahkemelerin düşünce özgürlüğünü kısıtlayacağı, bazı sorgulamaları sonu- cu, düşünceye ilişkin davalara bakaca- gını söylemek soğuk bir sürpriz olur. Yani 141-142, 1979 yılı sıkıyönetim mahkemelerinde dava konusu olmak- ta çoktaan çökme konular.»

Teoman EREL

• Gazeteci-Yazar

«Bu maddelerin sıkıyönetime gönderilmesi yasal açıdan hafaldır.»

Bu konuda çok dikkatli ve yasal olunması lazımdır. Sıkıyönetim Mahke- melerine hangi davaların aktarılacağı yasada belirtilmiştir. Sıkıyönetimin ilan gerekçesine uymayan, bu gerekçe- nin dışında kalan iddiaların açılması davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmesi gerekir. Burada üçü sıkıyönetim ilan gerekçesinde ifade edilen demokrasiyi ortadan kaldırma- ya matuf yaygın şiddet eylemleri ile- lili olmayan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmesi hem yasal açıdan hatalı olur, hem de sıkıyönetim ilan ediliş gerekçesinde ifade edil- eden demokrasiye karşı saptanabilir mi- kundır.

Grey, toplu söyleme uygulamaları- ndaki sıkıntılar gidermek, fiyatlara düşürmek, kaçak sigara satışını önle- mek, su yada bu çevreye kayıver en düşünce aykırılımları cezalandırmak gibi fonsiyonları, bunları ne kadar herse- lenirse hereselenen sıkıyönetimin işi değildir.»

Örsan ÖYMEN

• Gazeteci-
Yazar

«141 ve 142'nin sıkıyönetime devri yanlış olur.»

«Sıkıyönetim ilânına ilişkin gerek- çe ortada. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü ile ilgili olan 141 ve 142'nci maddelerle ilgili davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine devredilmesi, sıkıyö- netimin ilan gerekçesine aykırıdır. Bu davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine devri yanlış ve tehlikeli bir uygulamadır.»

menterler evrini olanaksız buluyor

141-142 Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne güne gitmelidir

Adil ÖZKOL

• Avukat

«141, 142 ve 163 sıkıyönetim Mahkemesi alanına girmez.»

«1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının 13'ncü maddesi, Sıkıyönetim Mahkemelerinin sıkıyönetim ilanından önceki suçlara ilişkin görev alanını sıkıyönetim ilanına sebep olan suçlar ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el müsterek gaye içerisinde ritibati bulunan suçlara olarak nitelennmiştir.

Sıkıyönetimin ilan gerekeşi yaygın şiddet eylemleridir. İlan gerekeşinin 13'ncü maddesinin koyduğu bu ilâhi ölçü ışığında değerlendirilmesinin verdiği sonuç şudur: Sıkıyönetim Mahkemeleri sıkıyönetimin ilanından önce işlenen suçların doğrudan şiddet olayı veya bu şiddet olayına katılma niteliğini taşıyanlara bakmak durumundadırlar. Nitelikleri itibarıyla şiddet olayı ile hiç bir ilgi taşımayan 141-142 ve 163'ncü maddeleri ihlâl sıkıyönetimin ilan gerekeşinin ve dolayısıyla Sıkıyönetim Mahkemelerinin görev alanının içine girmez.»

• CHP

Zonguldak
Senatörü
hukukçu

Mehmet Ali PESTİLCİ

«141 ve 142'nin terörizmle ilişkisi yok.»

«Sıkıyönetimin ilan gerekeşi terörizmdir. Oysa işçi sınıfının örgütlenme ve düşünce özgürlüğü ile ilgili olan 141 ve 142'nci maddelerin terörizmle bir ilişkisi bulunmamaktadır. Bilindiği gibi birleşik terörizm en büyük düşmanları işçi sınıfının siyasal örgütlenidir.

Söz konusu maddelere muhalfeft etkileri gerekeşiyse bazı kişiler steyhine açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmesi, amacı gerektirir. Demokrasiye çoğunluk olarak eksi yapan bir kurum olmasına yollanır. CHP'nin ve onun ağırlıklıdaki hükümetin buna izin vereceğine ve ilâke sıkıyönetimi devamlı kılmak isteyen güçlerin ekmeğine yağ süreceğine hiç ihtimal vermem.»

Erol SARAÇOĞLU

• CHP

Ankara
Soylolu-hukukçu

«Kaldırılması için çalışılan
141 ve 142 sıkıyönetime
gönderilmemeli.»

«Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142'nci maddelerinden son yıllarda açılan hiç bir dava sıkıyönetimin ilanına neden olan olaylar nedeniyle açılmadı. Sıkıyönetim Mahkemelerindeki yargıçlar da kuşkusuz davaları enine boyuna inceleyecek ve geçitimiz yıllardaki olumsuz işlenimleri silmeye çalışacaklardır. Ancak konu bu değildir. Sıkıyönetimin ilanına gerekeş olamayan 141 ve 142'nci maddelerde açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine devredilmesi, ilâke sıkıyönetimin antidemokratik yönünün daha da artmasını isteyen çevrelerin işlerini kolaylaştırır.

Parlamentoda politikacılar tarafından da kaldırılması için girişimler yapılan bir dönemde bu maddelerden açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmesi, üzerinde dikkatle durulması gereken bir durumdur.»

Önder SAV

• CHP Ankara

Soylolu-hukukçu

«Aşlında, 141 ve 142'nin
Ceza Yasası'ndan çıkarılması
gerekir.»

«Sıkıyönetim öncesinde açılan, yani sıkıyönetim öncesi olaylarla ilgili tüm davaların normal prosedüründe sürmesi gerekir. Kaldığı ki, 141 ve 142'nci maddelere göre açılan davaların sıkıyönetimin ilân gerekeşi konularında olmadığı kânsınızdır. Sıkıyönetim döneminde bile bu konularla ilgili olarak açılacak davaların da Sıkıyönetim Mahkemelerine gönderilmemesi gerekir.

141-142'nci maddelerde açılan davaların bir de politik yönü vardır. 141, 142'nci maddelerin Türkiye demokrasisi açısından tartışılabilir, hatta parlamentoda bu maddelerin kaldırılması gerektirdiği görülmektedir. Aynı zamanda bir dâ-

neme bulunuyoruz. Parlamentoda bazı parlamenterlerin TCK'dan bu maddelerin çıkarılmasına ilişkin bir yasa önerisi de bulunmaktadır. CHP bu maddelere karşı olduğunu ve fırsat bulduğunda bu maddeleri Ceza Kanunundan çıkaracağını açıkça belirtmiştir.

Bu maddelerden açılan davaların Sıkıyönetim Mahkemelerine sevk edilmesi yani, hukuka aykırı olarak yapılabilecek işlemler bu maddelerin ceza yasasından çıkarılmasını isteyenleri üzer. Ancak bu konuda tek kesin yol bu maddelerin biran önce ceza yasasından temizlenmesidir. Aksi takdirde her zaman bu tür durumlara karşılaşılabilecektir.»

Mümtaz SOYSAL

• Anayasa
Profesörü
yazar

«141 ve 142 ile ilgili
davalara bakmak
sıkıyönetimi saptırır.»

«Stil mahkemelerdeki dava dosyalarının Sıkıyönetim Mahkemelerine devredilmesi, ilan edilen sıkıyönetimin gerekeşine siki sıkıya bağlı olan bir konudur. Bir çok bakımlardan elverişli olacak olan sürülmesi 1402 sayılı

yasaya göre bile, ancak sıkıyönetimin ilanına neden olan olaylarla ilgili dosyalar devredilebilir. Son sıkıyönetim ilanının gerekeşi, demokratik düzeni tehlikeye düşüren yaygın şiddet olaylarıdır.

141 ve 142'nci maddelerle ilgili davalar, bu maddelerin çeşitli fıkralarından da anlaşılacağı gibi şiddet olaylarını kapsamaz. Türk Ceza Kanununda başta 140'nci maddeler olmak üzere şiddet olaylarını kapsayan başka maddeler vardır. Zorlayıcı bir yorumla şiddet olaylarının başlangıcını 141 ve 142'nci maddelerde tanımlanan suçlara dayandırmak ise, sıkıyönetimi saptırarak, amaçları dışına taşırmak anlamına gelir.»

Kemal YÜCEL

• Avukat

«Bu tür girişim,
sıkıyönetimi
keyfi bir duruma sokar.»

«Sıkıyönetim Mahkemelerinin genel olarak görevine giren suçlar 1402 sayılı yasada tek tek sayılmıştır. Sıkıyönetim Mahkemesinin yetkili olduğu bölgelerde, işlenen bir suçtan dolayı görevli olması için, önce işlendiği ileri sürülen suçun 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasında da tek tek sayılan suçlardan biri veya ona bağlı bir suç olması ve ardından sıkıyönetim hangi suçları önlemek veya hangi amaçla ilan ve kabul edilmişse, bu gerekeş gösterilen eylem biçimine ilişkin olması gerekmektedir.

Sıkıyönetim, «Anayasa düzeni yönelik yaygın şiddet eylemlerinin önleme amacıyla ilan ve kabul edildiğine göre örneğin eylemler bir kalkışma ile açık bahtını almıştı, bu eylemin sonucu aşamasında ortaya çıkmıştı. TCK'nun 141-142'nci maddesinden belirlenen suçları Sıkıyönetim Mahkemelerinin görevleri dışında kalacaktır. Aksi uygulama sıkıyönetimi ilan ve kabul gerekeşini dışına keyfi ve yasadışı bir duruma sokar. Kısacası tek başına sıkıyönetimin ilan ve kabulüne neden olan ve Anayasa düzeni yıkmaya amaçlayan yaygın şiddet eylemlerine bağlı olarak konulmuş. TCK'nun 141-142'nci maddesinden açılması davalarına adli yargı baktak. Sıkıyönetim Mahkemeleri kendilerine gönderilen bu ceza davalarını, peşpeşe görevsizlik kararıyla adli yargıya tekrar gönderilecektir.»

AHMET TAŞTAN VE 50 AVUKATI
KURT WALDHEIM'E MESAJ GÖNDERDİ

TCK Programını yayımladığı için 142'nci maddeden yargılanan Ötün Yayınları ortakları Ahmet Taştan ve 50 avukatı Birleşik Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'e yolladıkları ortak imzalı mesajda, Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142'nci maddelerinin İnsan Hakları Bildirgesinin 30'üncü maddesinde bildirildiği ihlâl eden bir yasa olarak nitelendirilerek, Ahmet Taştan hakkında açılan davayı hürriyetlikten sonra «Bu dava bütün dünyada demokratik kamuoyunun dikkatini çekti ve dayanışma üyandırdı. Bu dava Türkiye Komünist Partisi Programı'na dayanarak açıldı. Sizi sıkıya sildi yeni oluşturulan sıkıyönetim askeri mahkemelerine gönderilmek istenmektedir» dediler.

Ahmet Taştan ve 50 avukatının Waldheim'e mesajları şöyle sona eriyor: «Demokrasiye, Birleşik Milletler İnsan Hakları Bildirgesine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve Helsinki Nihai Sözleşmesine doğrudan aykırı olan bu çetrefil hukuk kuralları ve buna bağlı boykot uygulamalarına iğnizli eştirgememizi rica ediyoruz.»

dünyadan

TUDEH'E SELAM!

Emperyalizm, İran konusunda son zamanlarda canlanıyorsa antiemperyalizm ve antikomünizm sarıldi. Daha önce ortaya atıldığı çözümler yelpazesinden vazgeçti simdi, «Newsweek» dergisinin deyimliye oyonun son perdesinin oynanmaya başlandığı şu günlerde, askeri yönetim üzerinde duruyor.

«Economist» dergisi, askeri yönetime, ilzleyeceği yol konusunda talimat verirken, muhalefet kanadının bir bölümünü arkasına alması, yoksa Şah'ın düdüğü durulmadık dala beterye karşı karıştıramayacağını vurguluyor.

Emperyalizm, daha önce İran konusunda ortaya atıldığı çözümler yelpazesinde böyle birdenbire netleşmesinde, antiemperyalizm ve antikomünizmde olağanüstü ağırlık vermesinde önemli bir neden var: TUDEH'in, İran komünistlerinin parçalanışının gücünün ve sesinin kitle dirençlerinin başlamasından bu yana her geçen gün kitleler arasında daha gir yankılanması.

TUDEH, uzun bir zamandan beri savunduğu İran'daki tüm ulusal demokratik güçlerin ötem ve etkin birliği politikasını, 4 Eylül 1978 tarihinde, Ulusal Koltayın Hükümeti Program'ında somutladı. Bu program en geniş halk kitlelerini ekonomik, demokratik, politik ve sosyal taleplerini karşıyor, emperyalizmin boyunduruğundan kurtulma yolunu gösteriyordu.

TUDEH üyeleri tüm revirlerde, protesto gösterilerinde, yürüyüşlerinde en ön saflarda yer alıyor, bu programın yaygınlaştırılması, halk kitleleri tarafından kavranması yolunda da ardicil bir savaşmaya girişiler. Partinin illegal koşullarda yayınlanan günlük gazetesi, burjuva politikalarının bile tiraf etmek zoruunda katkılıklar gibi, ülkenin en çok okunan gazetesi haline geldi. NAVID, Şah'a karşı, emperyalizme karşı, somutiyere karşı yollarla dokülan İranlıların ellerinden düşmez oldu.

Bu süreç, TUDEH Merkez Komitesi üyelerinden birisi tarafından Fransız Komünist Partisi yayın organı «Humanité»ye çok önceden şöyle anlatılmıştı: «Ülkemizdeki dinci hareket, İlerici konularla saptılır. Bu nedenle biz bu harekete il destekliyoruz. Ancak halk kitlelerinin politik bilinci, savaşım azmi çok yükseldi. Bu nedenle de İranda'daki halk hareketinin uzun süre dinci hareketin kontrolinde kalamayacağı aaktır. TUDEH'in kısa erimde gücünün ve etkinliğinin artacağına kesin gözüyle bakabilmiziz».

Ve «Newsweek» dergisi, son sayısında, sürecin böyle geliştiğini «gösteriler, önceleri dinci çerçevede içindeydi. Simdi ise politik nitelik kazandı» diyerek doğruluyor.

«Oyonun son perdesinin oynanmaya başlandığı» şu günlerde, emperyalizm muhalefet hareketini bölmeye, özellikle de TUDEH ile dinci hareket, TUDEH ile Ulusal Cephe arasında ayrıma, komünistleri soyulmaya, antiemperyalizm ve antikomünizmi daha da çirkinleştirerek provokasyonlara girişmeye; ardından da «kargaşaya son vermek» gerekeceğiyle, yeni bir askeri yönetimin kurulmasına, bunun da halk hareketini, Şah'ı aratacak kadar kanlı bir biçimde, bastırılmasına çağırıyor.

Ancak geçmişte «TUDEH'in komünistlerin kafirliği» propagandasına kapılanlar, simdi TUDEH üyeleriyle omuz omuza fiziksel ve emperyalizme karşı savaşıyor. Geçmişte antiikomünizmde kapılırlar TUDEH ile bağlarını koparın ve böylece de Mussaddik hükümetinin düşmesini hızlandıran Ulusal Cephe içerisinde de, bu bağlarını, tekrarlama masasını savunanlar var. Ve İran halkı, emperyalizmin işine yarayan her türlü çözümden, her türü ödünlerden uzak durmada kararı görünüyor.

Kamboçya halkı, Pekin'ci Pol Pot kligini alaşağı etti

Kamboçya halkının gerici - Pekinli Pol Pot kligine karşı yükselttiği ulusal kurtuluş savaşımı, 3 Ocak 1979'da başkent Pnom Penh'in ele geçirilmesiyle ukuya sonlandı. Pol Pot'un öldürülmesi, Sihanuk'un Pekin'e, Teng San ve Sampand'in Tayland'a kaçtığı kesinleşirken, ülkedeki 16 bin Çinli uzman da, tipki ABD uzmanlarının Etiyopya'dan kovuldukları gibi, Kamboçya'yı terketmek zorunda kaldılar.

Kamboçya'da 19 eyaletten 16'sında aynı anda başlatılan savaş yürüten Kamboçya'nın Kurtuluş İçin Ulusal Birlik Cephesi, yönetimi ele geçirtti. Devrimci Halk Konsiyer'i kurdu ve Kamboçya halkının en acil istemlerini içeren 8 maddelik Devrim Programı'nı uygulamaya başladı. Programda, Kamboçyalıların insanca yaşama hakkı ve taleplerinin yerine getirilmesi, Pol Pot tarafından sürülenlerin tümünün evlerine geri dönmeleri, tutuklanmalarının tümünün salıverilmesi, Kamboçya'nın zellibelli Pekin yönetimi tarafından ihlal edilen ulusal bağımsızlığının, egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün sağlanması, halkin devlet yönetimine doktrün ve aktif olarak katılması, saplanan görevlerin başında getiriliyor.

Bilindiği gibi, Ulusal Birlik Cephesi, 1. Kongresinde, ulusal ekonominin canlandırılacağına, sosyalizm yolunda kararlı adımlar atılacağına, bağımsız-bağlısız bir dış politikaya ilzenceliğini, anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümlenmesini savunacağına, barış içinde yanına yaşama politikasını savunacağını ilzenceliğini ve dünya İlerici güçleriyle dayanışmasını güldügereçleri bildirmiş ve Ulusal Kurtuluş Ordusunun Kamboçya halkını mutlak kurucularına söylemişti. Kamboçya halkının verdiği tepki, onun aktif desteğini sağlayarak, gerçekleşirtirdi.

POL POT KLİĞİ 2 MİLYON İNSANI KATLEDİ
Ulusal Yönetiminin Kuklası Pol Pot kligini destekliyor.

KAMBOÇYA

Başkent: Pnom Penh
Yüzölçümü: 181 bin kilometrekare
Nüfus: 6 milyon
Resmî dil: Khmerce
Önemli tarihler:
1945: Fransız orduları, Pnom Penh'i ele geçirdiler ve Japon egemenliğini son verdiler.
1953: Fransız egemenliğine son verildi. Sihanuk tahta geçti. -Bazı burjuva demokratik uygulamalar yürürlüğe kondu.
Mays 1965: Kamboçya hükümeti, düşmanca tutumları nedeniyle ABD ile diplomatik ilişkilerini kesti.

18 Mart 1976: Sihanuk sağcı a yakınlanmaya tahttan indirildi.
Nisan 1976: ABD ve ona bağımlı Güney Vietnam kuvvetleri Kamboçya topraklarını işgal etti.

Mays 1976: Kamboçya Ulusal Birlik Cephesi kuruldu, ABD emperyalizmine karşı Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi ile dayanışma içinde savaş başlandı.

4 Haziran 1976: ABD kuklası Lon Nol hükümeti kuruldu.
17 Nisan 1975: Kamboçya Ulusal Birlik Cephesi, ABD emperyalizminin kuklası Lon Nol rejimine son verdi.

2 Nisan 1976: Pol Pot Başbakanlığında, İeng Sary Başbakan Yardımcılığına getirildi.

Ocak 1978: Kamboçya'nın Vietnam'a karşı sürdürdüğü sınır saldırıları, savaş niteliği kazandı.
Aralık 1978: Pol Pot rejimine son vermek amacıyla kurulan Ulusal Birlik Cephesi 1. Kongresini tamamladı.

3 Ocak 1979: Pol Pot kliginin yönetimine son verildi.

Pekin yönetiminin ülkemizdeki kukulları ve onların sözcüğü «Aydınlık» gazetesini, Pekinli ofisleri gibi, İlerici Kamboçya İktidarına karşı cihad çağırıyor. Oysa «Aydınlık»ların, sayfalardında çarşaf çarşaf yalanlarca dolu raporlarını yayımladıkları Pol Pot kligi, Kamboçya'yı bir topla mezara çevirmişti.

Kamboçya, bir toplama kampına dönüşmüştü. Pol Pot kligi 2 kenti halkına, kendil ulusuna karşı, 1976 kurtuluş savaşlarının geleniğini inkâr ederek ve Pekin yönetiminin verdiği direktiflere uygun olarak, acımasız ve planlı bir jenosit uygulamaktaydı. Bu plan sonucunda ülkenin 6 milyon olan nüfusu, 6 milyona İnmış, yani 2 milyon Kamboçyalı öldürülmüştü. Kamboçya'nın ABD emperyalizmine karşı ukusunun mimarları, katledilenlerin basındaydı.

Kentler, hayatli kent durumuna getirildi. Posta, telgraf, telefon, haberleşme ve ulaşım yokedildi. Ulusal Kültür İlişkin ne varsa, yakıp yıkıldı. Müzeler, kitaplar, ambar olarak kullanılmaya başlandı.

Pol Pot kligine karşı çıkanlar, başlarına dövülerek öldürülüyor. mermi tasarrufu için enselerine çivri çakılarak katlediliyordu. Sanayileşme, kalkınma, programdan çıkarıldı. Toplum, zorla maoistlendi. Kentlerden tarla kırılarak sürülenler, piring tarlalarında köle gibi çalıştırılmaya başlandı. Ülkenin tüm nüfusunun tarım aklarılmasına kararın, piring üretimi, Yugoslav gazetecilerine göre yüzde 60'ına bile ulaşmıyordu.

Doktorlar, profesörler, teknik uzmanlar katledildi. Eğitim sistemi kaldırıldı. Belgradlı bir

muhabir, Kamboçya'nın, aydınların bulunmadığı bir ülke haline getirildiğini tüm dünyaya duyurdu.

Vietnam halkına, Kamboçya'nın Amerikan emperyalizmine karşı savaş arkadaşına karşı, Pekin yönetiminin direktifleriyle savaş açıldı. Bu savaş yürütme için öldürülen 16 bin Çinli askeri uzman geldi. Kamboçya, Çin'den alınanndan kalkamayacağı kadar büyük meblağlar tutan silah ve mazeret satın almaya zorlandı. Bu zaaten aklıca pençelen Kamboçya halkının, daha da yoksullasmaına yol açtı. Bardağı taşran son damla oldu.

ANTİKOMÜNİSTLER TARTIK DEĞİŞTİRDİ

Bu sayfa, emperyalist basının daha önceleri Kamboçya hakkında yazdıklarının bir örneği yer alıyor. Antikomünistler, uzun bir zamandan beri Kamboçya'daki katliamları sergilemek. Pol Pot kliginin Pekin yönetimi direktifleriyle uyguladığı insanlık dışı politikayı, sosyalist uygulamaları dünyaya kamuoyuna yutturmak için, bilindiği bir kampanya içinde bulunuyordu. Ne var ki, Kamboçya'da bu katliamlara karşı çıkan, ülkenin sosyalizm yolunda yürümesini hayata geçirecek olan ve bespinden önemlisi dünya barışını aktif olarak savunur bir iktidarı kurmasını isteyen, antikomünist taktik değıştirtirdi.

Simdi olayların Vietnam'ın marifeti olduğu kampanyaya yoğunlaştırıldı. Kamboçyalı mahveden Pol Pot kligi, şirin gösterilerle, ulusal kurtuluş savaşlarının, barış savaşımının ve 78'liklerin simgesi Vietnam halkına işe sürme yarışına kalkıldı. Ülkemizdeki antikomünist basın-yayın organları da bu kampanyanın içinde aktif

DER SPIEGEL, POL POT KLİĞİ İÇİN NELER YAZIYORDU

«Tüfeğine hakaret ettin» başlıklı dizi yazıda, Federal Almanya'da yayınlanan «Der Spiegel» dergisi, Pol Pot kliginin uygulamalarını fotoğrafları sergiliyor. Bu dizi 8/1978 sayısında başlamış ve birkaç sayı sürmüştü.

İşte bunlardan birkaçı:

Başkent Pnom Penh, zorla boşaltılırken

Pol Pot kligi askerlerinin Vietnam sınırında giriştiikleri katliamlardan biri

HENG SAMRİN VE CHEA SİM KİMDİR?

yerlerini aldılar. Kamboçya halkının insanca yaşamak için, barış için, dostluk ve ılgırlık için, gerek kurtuluş varmak için güçsüzlüğü ve överli savaşımını öncülü Ulusal Birlik Cephesi, Viyetnam ordusu olarak gösterilmek istiyor.

Viyetnam Dışişleri Bakanlığı, bu taktiği mahkum etti. Yayınlağı bildirildi, Kamboçya'daki çarpışmaları Viyetnamlıların katkılarını yolundaki söylenileri, yalanları, Ancak Kamboçya'daki İlerletikçileri, sonuna dek destekleyeceklerini açıklamaktan da kaçınmadı.

PEKİN YÖNETİMİ VIETNAM SINIRINA ASKER YIĞIYOR

Pekin yönetimi, macouluğun bu iddii açık seçik iftisanndan ve yedni bu rejimin bizzat kendi halkı tarafından alsığı edilmisinden sonra, saldırganlığını daha da artırdı. Tıpkı efendisi emperyalizmin, dünyanın dört bir yanından yükselen barış ve ilerleme savaşımını karşısında savurdığı tehditler gibi, o da savaş tehditleri savuruyor. Savaşın yeni başladığını leri sürüyor.

ABD Başkanı Carter ise, büyük altundan gülerek, Sovyetler Birliği ile Çin arasında bir savaş çıkacağını leri sürüyor.

Bilindiği gibi Pekin yönetimi, Viyetnam'ı emzek, yoketmek için Kamboçya halkını Viyetnam üzerine sürmeyi denedi. Viyetnam'da yaşayan Çinlileri kullanarak, a-yaklanmalar çıkarmaya kalkıştı. Bütün bu girişimleri iflas etti. Şim di Viyetnam üzerindeki emellerini, Kamboçya aracılığıyla değil, doğrudan kendisi gerçekleştirmek istiyor.

Ancak Viyetnam'ın övgürlüğüne, bağımsızlığına el uzatmaya yeltenenlerin, ne duruma düştüklerini bilmiyor. ABD'nin aldığı dersin, dünya biterildi Pekin yönetiminin tatsızının kaçınılmaz olduğu açık seçik ortada.

Ote yandan bütün dünya, Sovyet halkını kazanmalarına el uzatanın nazı bir ders aldıklarını, Hitler'in intiharını, Mussolini'nin bacısından asılmasını unutmadı. Dünya sosyalist sisteminin güçlenmesini, dünya devrimci sürecinin huzalanmasını savasla, ölüm ve katliam korkutmacalarıyla bulur bulur kazanacağına da çok iyi bilir.

ULUSAL BİRLİK CEPHESİNİ DESTEKLEMELİK İLERİCİLERİN ÖNERİDİR

Buğün Kamboçya'da Ulusal Birlik Cephesi İktidarını desteklemek, kendine ilerletici, demokrat, barışsever, diyen herkesin görevidir.

Çünkü bir ilerletiden, emperyalizm ve macouluğun yapıldığı gibi, kendi halkına kırm uygulayan, halkını yoksulluk denizinde boyan, aydınları ve sanatçıları kurğuna dizediren, ulusal kültürünü yokeden bir rejimi savunması, beklenemez.

Çünkü bir barışseverden, savaş kıskırtıcılığı yapan, dünya barışını tehdit eden emperyalizme karşı omuz omuza karşılığı kardeşlerine namlu uzatan bir rejimi aklamak, beklenemez.

Kamboçya Ulusal Birlik Cephesini desteklemek, barışı, ulusal bağımsızlığı, demokrasyi, toplumsal ilerletmeyi ve sosyalist desteklemek demektir. Asya'dan, Afrika'dan, Latin Amerika'dan, Avrupa'dan, Ortadoğu'dan ve dünyanın her yerinden yükselen kayva seçici böyle diyor. Emperyalizmi ve onun yuduşu macouluğu mahkum ediyor.

Kamboçya halkının macouluğu Pol Pot kliginin alsığı edilmese savaşımının ilerletici Heng Samrin ve Chea Sim hakkinden çeşitli basın yayın organlarında Viyetnamî olduklarına iliklik yalanları yayılmaya çalışılıyor. Dünya kamuoyunda, «bu

HENG SAMRİN

Heng Samrin, Kamboçya'nın doğu eyaletlerinden Preyveñ'de doğdu. Yoksul bir köylü ailesinin çocuğu olan Samrin, 1959 yılından bu yana devrimci savaşım içinde bulunuyor. 1976'da Kamboçya Ordusu Dördüncü Tümeni Komutanlığını elinde tutan bir generaldi. 1978 Mayısına dek, ilkenin doğu bölgesindeki ordusunun başkomutan yardımcısıydı. Mayıs ayında Frem Perh rejimine karşı bir ayaklanmayı yönetti. Bu bölgeyi kurtarmayı başaran Samrin, Ulusal Birlik Cephesinin 14 kişilik Merkez Komitesi'nin mimarı olarak tanınıyor.

CHEA SİM

Chea Sim, Kamboçya'nın doğusundaki Soairing eyaletinde doğdu. Yoksul bir köylü ailesinin çocuğuydu. Fransız sömürgecilerine karşı yerelî örgütlerinde çalışmaya başlayan Sim, ABD kuklası hükümetine karşı savaşımın ilerleticisi oldu. Pol Pot kliline karşı ayaklanmanın başlamasına kadar Kamboçya 20. Bölge Partisi Komitesi Sekreteri Kamboçya Halk Meclisi Üyesiydi.

Polisario Cephesi'nin iki temsilcisi Türkiye'yi ziyaret etti

«Türkiye bağımsızlık savaşımı verenlerin yanında yerini almalıdır.»

Sahra Demokratik Arap Halk Cumhuriyeti Siyasal Büro Üyesi Maalaymin Sadık ile Dış İlişkiler Komitesi üyelerinden Habubullah Ali, İstanbul ve Ankara'da bir hafta kaldıkları sonra Cezayir'e döndüler.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin ikinci kongresi için Türkiye'ye gelen iki temsilci, Savaş Yoluna verdikleri desteğe, Türkiye Dışişleri Bakanlığının yetkilileri ile temas edeceklerini, Türkiye'ye, Batı Sahra halkının savaşımı ve Kurey Afrika'daki gelişmeler hakkında bilgi vereceklerini belirttiler.

Siyasal Büro Üyesi Sadık, «Türkiye halkının çok özel ve önemli bir bağımsızlık deneyimine sahip bulunduğuna, ve Sahra halkının da kendi kurtuluşu için en iyi Türkiye'lerin anlayacağı överli bir savaşım verdiğini» söyledi. Sahra halkının Türkiye'den neler beklediği yolundaki bir soruya ise «Türkiye, Birleşmiş Milletler Birişim bir ülke olarak önemli bir etkiyi taşıyor. Halkların bağımsızlığı konusunda somut deneyimleri vardır. Dolayısıyla her çeşit uluslararası toplantı, toplantılarda, Türkiye'nin Polisario Cephesi'nin desteklemesini beklemekte doğrudur» karşılığını verdi.

Birişmiş Milletler'de, Polisario'nun işkin son oylamasına Türkiye katılmamış; 1976'da ise, MC hükümetinin temsilcisi aynı zamanda iki kişilik önyürden kullanarak Türkiye'nin kararsızlığını göstermişti.

kısa... kısa...

«Latin Amerika'daki Faşizm» konulu konferans Havana'da toplandı

«Faşizm ve Latin Amerika'daki Sonuçları» konulu uluslararası konferans Küba'nın başkentli Havana'da yapıldı. Asya, Afrika, Latin Amerika Halklarıyla Dayanışma Örgütü'nün düzenlediği konferansa, Latin Amerika Komünist ve işçi partilerinin temsilcileriyle bu bölgedeki ulusal kurtuluş savaşçı örgütleri katıldılar.

Nikaragua'da çinşma şiddetlendi

Nikaragua'nın Leon, Chinandega ve Estelli kentlerinde Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne bağlı birliklerle Somoza'nın usakları arasında çarpışmalar yeniden alevlendi.

Sandinist Cephe, yayınlağı bir bildiride, Honduras üzerinden öikeye sokulan paralı askerler yapılan çarpışmalarda 55 askeri sağ dış bıraktığını açıkladı. Bu arada Leon, Chinandega ve Estelli kentlerindeki işçi mahallelerine karşı yeni bir kırm hareketinin de puskurtulduğunu bildirdi.

Çin Komünist Partisi'nde yeni «temizlik» yapıldı

Pekin'de çıkan Halkın Günlüğü gazetesinin habere göre Çin Komünist Partisi Merkez organlarında yeniden önemli değişiklikler yapıldı.

Son Merkez Komitesi toplantısında Politik Büro'ya giren dört yeni yöneticiden ikisi, Hu Yaobang ve Çen Yun'un hızlı yükselişlerinin Teng Siao Ping'in ve ekibinin etkiğini artırdığı, buna karşılık Parti hiyerarşisinde altınca sırada yer alan Wang Dongxing'in görevlerinden alındığı bildiriliyor. Wan Dongxing, Teng'in iade-i kitabarışında buna karşı çıkmıştı. Parti kademesindeki bu değişikliklerin gerekçesi «İktidar devriminin yayılmasını temizlemek» olarak açıklıyor. Teng, emperyalizme sıkı sıkı olma ve kültür devriminden arta kalan ne varsa temizleme yolunda, ekibini sağlamlaştırma yolunda görüyor.

Moritanya'daki İktidar değişikliğinden sonra Polisario Cephesi konularını sağlamlaştırıyor

Moritanya'da Muhtar Üld Daddah'ın devrilişine Albay Mustafa Üld Muhammed Salih hükümetinin geçmesinden sonra Batı Sahra'nın bağımsızlığı için çarpışan Polisario Cephesi'nin konularını sağlamlaştırdığı ve bölgede barışı doğru yeni bir adım atacağı umudunun peirdiği bildiriliyor. Moritanya'nın yeni yöneticileri, «Halkların kendi kaderini belirleme haklarına dokunulmayacağını» açıkladılar. Polisario'nun destekleyeni Cezayir'de, Bumedjen'in ölümünden sonra politika değişikliği olmayacağını anlaşılmasından sonra, Batı Sahra'nın bağımsızlığını engellemek için bölgeyi ateş çemberine çeviren gerici Fas rejiminin gerileyeceği, yapılan yorumlar arasında. Yeni Moritanya yöneticileri ile Polisario Cephesi arasında çeşitli görüşmeler sürerken, bölgede durumun Polisario lehine geliştiği, Batı Sahra'nın bağımsızlığı ve bölgede barışın kurulması için bir engel daha ortadan kalktığı ve umudun arttığı bildiriyor.

1978 yılı sinemanız açısından umut verici bir yıl oldu

Bu güne değin Türkiye'de Devlet, sinemayla ilk yoldan ilerledi. Sansür ve rüsum koyarak. Böylece ülkemizde Devlet, sinemayı, sansürle baskı altında tutarak, onu eğlendirici bir gösteri türüne indirgemeye çalıştı. Bu anlayışa, sinema bilimlerine de, bar, pavyon gibi eğlence yerlerinden alınan rüsumu uygulamakta sakınca görülmüştü.

Oysa, geniş halk kitlelerinden seslenilen olanaklı elinde bulundurulan sinema, bu yaygınlığı nedeniyle yalnızca -hemem ilk elde akla gelebileceği gibi- doğrudan kitlelerin bilinçlendirilmesinde değil, aynı zamanda kitlelerin beğeni düzeyini yükseltme konusunda da önemli bir araçtır. Ancak sinemanın böyle bir işlevi yüklenmesi için sinemayı geliştirmek, kaliteli film yapımına ortam sağlamak önlemler alınması gerekir. Kapitalist düzenin ticari rekabet sınırları içinde hapsoolmak istemeyen, sinemayı bir sanat ve kitlelerin beğenisini yükseltme aracı olarak kullanmak isteyen yetenekli sinemacıların film yapma olanaklarını sağlamaklanmanması ise, sosyal demokrat ağırlıklı bir hükümetin sinema - devlet işliklerine yaklaşımını ortaya koyan bir mihnet tasarıdır.

Geçtiğimiz yıl içinde Kültür Bakanlığı'nın hazırladığı Sinema Yasası, kaliteli filmlere prim ve kredi verilmesi, ödül sistemleri oluşturulması, rüsum indirimi sağlanması vb. konuları gündeme getirmektedir. Yasa Tasarısı, içinde bulunduğumuz 1979 yılında Mecliseye gelecektir. Ek-sikizlenme karşın, böyle bir tasarıyı iyi niyetli, olumlu bir adım saymak gerekir.

Yeni Sinema Yasası çerçevesinde, kısa adı TSK olan özerk bir Türk Sinema Kurumu da yer almaktadır. Devlet sinema işliklerinin düzenlenmesi görevini üstlenecek olan bu kurumun merkezi - bürokratik bir yapı kazandırılmazsa, kurumun özergiliği sağlanabilir, konuyla ilgili demokratik kuruluşlarla işbirliği içine girilebilir kurum olumlu bir işlev sağlayabilir. 1978 yılında, sinema alanında da yasal açıdan bazı ilk adımların atıldığı, ancak bu adımların mutlak-tileri götürülmesi ve hayata sınımlanması gerektiği görülmüştür.

İSTANBUL'DA KURULAN FYG MERKEZİ:

Yine 1978 yılında, İstanbul'da Kültür Bakanlığı'na bağlı İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi Kuruldu (FYG) Türkiye'de sinematekniğin araştırılması, öğrenilmesi, yaygınlaşması için çalışmaların yapılması koşulları nedeniyle hemen bir olmadı, bilinen bir gerek. Habu-clı sinemanın etkin bir anlatım aracı olarak işlevini yerine getirebilmesi için yetkinleşmesi, yetkinleştirilmesi, sinemayı başarıyla kullanabilecek kadroların oluşması gerektirdi. Böyle bir amaca yönelenecek açıktan Merkez'in ana hedefi kısa metrajlı film yapımına maddi olarak hazırlanmak oldu. Kısa metrajlı filmler, genç sinemacıların yetiştirilmesini bir fikir, bir okul konusunda düşünülüyor. Sinema okullarının nicel ve nitel açıdan yeterli kaldığı ülkenizde bu girişim, yararlı bir adım olarak nitelenebilir. Ancak, FYG'nin saptanan tüm bu faaliyetleri 73 Mart'tından, yani Kültür Bakanlığının bütçesi onaylandıktan sonra gerçekleştirilebilir. Bu nedenle, uygulama-nın gerçekleştirilmesini, 79 yılı içinde izleyebileceğiz.

DEVLET FİLM STÜDYOSU HAZIRLIKLARI:
Öte yandan geçtiğimiz yıl içinde Sovyetler Birliği'yle Devlet Fi-

Sinema, ülkemizde, sanat dalları arasında en yaygın, kitlelere en fazla ulaşan dal olma özelliğini koruyor. Televizyon rekabetine rağmen, sinema olayının sono ardığını söylemek olanaklı değil. Özellikle 1978 yıl, Türkiye'de gerek filmler, gerek konuyla ilgili

tartışmalar, gerek sinema yosusu gibi uygulamaları, sinema sanatı yönünden önemli bir yıl oldu. 1978'den sinema olayına kısa bir bakış, 1979'da sinema sanatının gelişmesi, izleyeceği yollar, varacağı duraklar açısından ipuçları verebilecek nitelikte.

lin Stüdyosu kurulması yolunda temaslara yapıldı. Film çekimleri sırasında doğal yer dışında, çalışmalarına daha nitelikli, daha başarılı yürütülebilmesi için özel biçimde hazırlanan alan ve gereklere ihtiyaç duyuluyor. Sosyalist ülkelerde, bu tür çalışmaların yapılması sağlanabilirse 1978'in olumlu kararlarından biri daha hayata geçecek.

SANSÜR:
Sinemada sansür, tamamiyle kaldırılması gereken bir çarpık, gerilim yapıdır. Ancak bu konuda İçişleri Bakanlığının genellelik olumsuz bir tavır içinde olması ve 78 yılı içinde Danıştay'ın biçimsel hukuk kurullarını öne sürerek yasa tasarıları bir sansür tasarılarını bile geri çevirmesi, Ecevit Hükümeti'nin kültürel alandaki başarısızlıkları arasında, en bası sıralarda sayılabilir.

XIV. ANTALYA SANAT ŞENLİĞİ VE SINEMA:

Uluslararası nitelikte düzenlenmeye başlanan Antalya Sanat Şenliği 78'de de 'halk şenliği' olma özelliğini korudu. Ne var ki, Kentin ve Şenliğin bu boyutta bir uluslararası organizasyona kaldrabilecek alt yapı düzeninin bulunmaması önemli bir aksaklık olarak belirtildi. Ancak Şenlik genç sinemacıların kendilerini göstermeleri, bazı önemli filmlerinin gün ışığına çıkması ve tanıtılması, ve sinema alanında sesimlenen diğer ülkelerde duyurulması yönünden olumlu bir işlevi yerine getirdi.

SINEMA ALANINDA DIŞ İLİŞKİLER:

Çevre dışı bakıldığında sinemanın doğu pazar olanaklarının son derece kısıtlı olduğu kolayca görülür. Sinema sektöründe dünya ve film yapım maliyetlerinde artış filmlerinin daha ucuz çıkarılmasına, dolayısıyla da kalitenin düşmesine neden oluyor. Zira de, başta

sosyalist ülkeler olmak üzere bir çok ülke belli bir düzeyi tutturmuş filmlerimize ilgi gösteriyor, buna karşın bu ilgiye cevap verilemiyor. 1978 yılında, bu konuda bazı adımlar atıldı. Bulgaristan'la ikili sinema anlaşmalarının yenilenmesi izlemesi ile, bu türden gelişmeler, 1979 yılında, sinemanız için çok yararlı boyutlara ulaşabilir.

Bugüne kadar sinemanızın dışarı-ya ile tanınması, işliklerin saygınlığı uluslararası dayanışmadan yararlanmasını da önüyordu. Oysa bu türden olanaklar vardır. Söz gelimi Cezayir Sinema Dalresi (ONCIC) dünya lerielle hareketine katkısı olabilecek filmleri daha yapılmadan finans etmek, ya da bu konuda yardımcı olmaktadır. Diğer işliklerin gelişmesi, lerielle filmlerimize yeni mal olanaklar sağlayacak, sinemanızı geliştirecektir.

SINEMADA FİNANSMAN VE KOOPERATİFLEŞME:

Sinemamız ana malzemesi olan film ham film ülkemizde sürekli karaborsadan sağlanabiliyor. Kültür Bakanlığının 1978 yılı içinde ham film ithalını doğrudan gerçekleştirip diğerlerine aktaracak bir kooperatifin kurulmasında, öncelik önem ve kredi sağlama önemi olumlu bir çaba olarak dikkati çekti. Bu kooperatif çalışmalarını sağlığı biçiminde yürütülebilir, illal edeceği film sayesinde ham film maliyetinde deştil, tüm filmin maliyetinde yüzde 30'a varan tasarruf sağlayabilecektir.

SINEMADA YENİ ADLAR VE FİLMLEER:

Geçtiğimiz yıl içinde, Yeşilçam Sineması için girdiği bunalmış burguncadan dönerken, yeni yönetmenler, yeni adlar, bu yapının içinde, bu yapıya karşın ve bu yapının kurullarını sosyalizm filmler ortaya koydular. Sinema alanında, özellikle devlet-sinema işliklerinde yapılan çalışmalarla bu işlere açılma olanakları, bu başarıları daha da belirgin duruma getirdi.

Antalya Sanat Şenliğinde ulusal ve uluslararası yarışma birincilik-

leri kazanarak başarılı bir politik sinema örneği olan «Madem filmi ile Yavuz Özkan, «Fıratın Cıvırları ile Korhan Yurtsever bu sinemacıların başında yer aldı. Yeşilçam'ın usta yönetmenlerinden Atıf Yılmaz'ın Kırgız Yazarı Gençlik Aytım'ın bir öyküsünden uyarlanan «Selvi Bıyıklı Bulum Al Yazmalar» adlı filmi yurt-leri diğer başarılı sinema yapıydı. Sireyya Duru'nun kırsal kesimden başarılı bir kesit sunduğu «Kara Çarşafı Gelin» adlı filminden sonra yapıldığı «Güneşli Bataklık» filmi ise Kentten bir kesit veriyordu. Film sanstede defalarca takedikinden sonra şimdi de taşıdığı siyasal içeriği nedeniyle gösterilecek sinema bulmak-ta zorluk çekiyor. Engeller, olumsuzluklara karşın, 1978 yılında Yeşilçam çemberini again önemli filmler çıktı karşımıza.

ÖTE YANINDA KISA METRAJLI FİLMLER:

Öte yandan kısa metrajlı filmlerde de bir canlılık gözlemlenebilir. Geçtiğimiz yıl içinde, Yapımcı ve gösterici açısından henüz güçlükleğin giderilmediği bu alanda Özcan Arca'nın «Üç Bölümlü Kısa Filmin», Altın Albek'in «Cinisi», TV'de de gösterilen ve geçtiğimiz yıl içinde kaybettilerimiz araştırmacı - yazar - sinemacı Altan Yalçın'ın «Halice», Türkiye'deki kooperatifleşme konusunu işleyen Sinem Çetin'in «Ehli Türküsü» başarılı çalışmalar arasındadır.

«OTOBUS»:

Geçen yıl «sinema olayı» nedir ve geçtiğimiz yıl içinde, akla ilk gelecek isim Tunç Okan'ın yönettiği «Otobüs» filmi oluyor. Adundan içinde de dışarda uzun uzun söze-ttilerimiz «Otobüs» daha başta, Türk filmi sayılıp sayılmayacağı konusunda uzun tartışmalarla neden oldu. Oyuncuları ve yönetmeniyse, senarist ve müzikçiyse, kameramanıyla Türk filmi olarak nitelenebilir. «Otobüs», geçen yılın en uzun süren «sinema» filmi filmini olma özelliğini de korudu.

Kısaca, 1978 yılı, önceki yıllara oranla, sinemanız açısından olumlu-luklar taşıyan ve ileriyi doğru adımların habercisi bir yıl oldu.

Kömürün karanlığı ışıldıyor

EKİŞÇİLER YILBAŞINA KURUŞSUZ GİRİNCE DİRENİŞ BAŞLATTILAR

ISTA Zonguldak muhabiri bildiriyor

Ereğli Kömür İşletmelerinde 55 bin işçi çalışıyor. Yerin altından kömür çıkararak 55 bin insan, Bir göçük olur, 5'ini, 10'unu, 20'sini bırakarak topak alında. Bir göçük havasızlıkta, işsizlikte, kömürün sağlığı zehirlenmelerden hastadır. Genç yaşlarda ölür kömür işçisi. Ekmeğini taştan; yerin yedi kat dibindeki taştan çıkarır. Dertli, belalı, ölümlüne bir iştir kömür işçisi.

ZMİS yöneticileri bu telege seçimine katılmayacaklardır. İşçilerin gördükleri yerde yakalarına yapışacağından korkuyorlardı. O yüzden gelemediler. Beşimlerde sarı sendikacıların adaylarının tı mı kaybettir. Bütün işçilerin ebrirlik ve Dayanışmasını savunun işçiler kazandıran seçimler.

1200 işçinin başlattığı direniş, Direk Atölyesindeki, garajda çalışan işçiler de katıldılar. 2 gün sürdü direniş. İşveren «Ne yapalım devletle para yok» gibi lafları ile sarı sendikacıların provokasyonları kar etmedi.

MÜDÜR: «İŞÇİLERİ ZORLA TUTUYORSUNUZ.»

Direnişin ilk günü biraraya gelen işçiler konuşuyor kendi aralarında: — Direniş geçecek biri gelip ilgilenmeyecek bizimle. Atölye müdürü gelip bir hafta önce söyleye ya para yok, diye.

— İşçiyi önemesmediler. Önemeselerdi, söyledikleri önden. Biz de tebdirini a-lırdık. Ayın 23'ünde para dağıtılmadan avansa alırdık. — Direniş boyunca gelenler de ne diyor sanki. «Para yok efendim. Müesses Müdürlü geldi, para çıkımsında, az geldi diğer efendim» gibi laflar.

O sırada, herde Atölye Müdürlüğün birkaç işçiyi birşey söylemeye çalıştığını görüyorlar. Oraya doğru gidiliyor.

Atölye Müdürlü, ikramiyelerinin ayın 3'ünde verilceğini söylüyor. İşçiler «Yarın, öbür gün daha da sonraki gün tahtı, ayın 3'ünde kadar nasıl buluncak para?» diye soruyorlar. Biri atıyor.

«Ayın 3'ünde buluncak. İ da kesin değil açıklıca. Yani dışlara kar yadın».

Müdür kendisinin bu konuda bilgi sahibi olmadığını Müesses Müdürlüğün konuyla ilgili olduğunu söyleyip, yükümlülükten kurtulmaya çalışıyor. İşçiler müdürlüğün sözünü kesiyorlar:

«Biz yaşla haklarımızı çiğnetmeyeceğiz. Haklarımızı vermesiniz çalışmaya.»

Atölye Müdürlü bir ara işçilerin zorla tutulduğuna, zorla işbaşı yaptırılmadığını öne sürmeye çalışıyor. İşçiler hemen atölyenin kapılarını sonuna kadar» aparak, «Arkadaşlar, siz zorla tutduğumuzu söylüyorlar, dileyen hemen işbaşı yapabilir diye sesleniyorlar. Bir tek işçi kırıdamıyor yerinden. 40 BİN SAĞMAL SİĞİR SENDİKACI, arkadaşlar gel-

meyecek mi?» diye soruyor. İşçiler, «Söyle de gelmiş» diyorlar. İşçilerden biri şöyle yanıtıyor müdürlü:

«Biz telefon ettik. Gelmiyorlar. Adamlar biri hâlâ sağın gibi görüyorlar. İşçiler bize bu «sağır» sözcüğünü açıklıyor: «Kı toplu sözleşme öncesinde Zonguldak Maden İşçileri Sendikası (ZMİS) başkanlığını yapan Osman İpekçi Ankara'da biz kastederken sunuları söylemişti: «Benim 40 bin sağmal sığırım var.»

«O zaman 40 bin olan işçi sağın şimdi 55 bin oldu. Hala biz sağır gibi görüyorlar!» EKI işçileri işveren-sarı sendika işbirliğini öylesine iyi biliyorlar ki, bir işçi şu sözleri söylüyor:

«— Madir bey, bize para bulunması lazım. Sendika fondan mı bulunar, başka yerden mi bilemeyiz?»

İŞÇİ ÜCRETLERİ KREDİ OLARAK DAĞITILYOR

İşçiler, paranın olmadığını inanmıyorlar. «Öünkü» diyordular, «Para olmasaydı 3 gündür Ziraat Bankası'nın kapısında polisler geçse demeden gündüz demeden nöbet tutmazlardı. Para yok da neyi bekliyorlar?» diyecek, bu inanamazlığının kanıtlarını hatırlıyorlar.

Bir işçi alıyor lâr: «— Bu havalde bilmeyen yoktur, işçinin parası gelir. Bankada bekletilir. İşçi, geç almış, az kalmış umurlandırmaz. Birkaç hatırı işçi bir kaç gün olsun kredi olarak kullanır bu paraları. Az para değil ki. Bir geldi mi 500 milyon birden geliyor.»

Bütün bu olarlardan sendikacıların da haberi olduğunu söylüyor işçiler. Kömür işçisi dertli. Bir dokun, bin an işit.

Dünyanın en kalabalık kömürünü yerin dibinden çıkararak bu insanlar sarı sendikacıların da haberi olduğunu söylüyor işçiler. Bir dokun, bin an işit.

Bütün bunlar yıllardır, çileli kömür işçisine kurulan zincirler, Kömür işçisi artık büncektir. Kömür işçisi tüm bu gerçeği unutkanlı barmaya karşı.

«Nehir Restoran'da, Deniz Kültüründe bütün gün kafa tutu-ya çeken sendikacı olmayacağını artık hepimiz biliyoruz. Bunların defolup gitmesine az kaldığı diyorlar. Kömürün karanlığından bir ışık çıkıyor.

köylere

Ege tütün üreticileri, baş fiyatın 100 TL olmasını istiyor

ISTA Akhisar muhabiri bildiriyor

Akhisar - Gölmarara - Kapaklı - Selendi - Balıca - Dereköy - Hasköy - Ovaköy - Meclidiye ve diğer baş köylerde tütün üreticileri isteklerini şöyle dile getiriyor:

«Bizler iyi boya alımları, görünür ve elemeği veririz tütün için. Nazlı bir bakıldık tütün... Ama biz emeğimizin karşılığını alamıyoruz mu? Hayır. Bizim dışımızda baş fiyatlar, taban fiyatları ilan edilir. Eksperti gelir, ölçer gelir, aracı, tefecciler gelir, kapak elimizden sürerler. Çoğumuz, önceden borçludur zaten. İskartaya çıkarılır en iyi mahsulleri bile... Borcumuz derdimizi medeniyet, elimizde kalmıyor diye satmak zorunda kalırız da. Yeri yabancı firmaların yıllardır sürdürdüğü politikadır bu.

Tekel alımları mı? Formalden öteye geçmez. Bir kere fiyatlar düştük tutulur hep. Öte yandan tekellin piyasaya geç gitmesi ve alın formalteeri ticarata adeta yolaçmaya yarar.

Bizler bu iyi baş fiyatın 100 TL olmasını ve ortalamaya fiyatın 70 TL'nden aşağı düşmesini piyasanın Ocak ayında açılması ve Mart ayında bütün teslim işlemlerinin bitirilmesini istiyoruz.

**antıracıst
eylem
birliği
güçleniyor..**

SAVAŞ YOLU

Burdur

muhabiri

bildiriyor

19.12.1978 günü saat 16.00'da Burdur İlisesi'nde kargaşa çıkaran faşistler 100 den fazla emperyalan öğrencilerin ortak eylemleri etkisiz bıraktı, faşistler okulları koydu. Tam bu sırada Derneğimizin yakınlarında bildirilmeğe başlandı. Dev-Yolcu İGD'nden çıkan faşistlerin saldırısına uğradı. Daruma müdahale eden İGD'li arkadaşlar çiftis koşullarda kavayca girerek zorunda kaldılar. Faşistlerin zincirli bacağı saldırısını piskürten arkadaşlarımız Dev-Yolcu'ları kenardan seyrettiler. Olay sonunda yube sekreterimiz Kazım ABLAK alınandan ve sırtından zincirlerle yaralandı. Daha sonra Saklı Koleji'nden çıkan bir grup faşist tekerik olay çıkardılar. Bir saate yakın süren olaylar sonunda polis herici öğrencilerden aldı işçiyi bir gün gözaltında tuttu. Durumu derinden derinden arkadaşlarımız diğer gençlik gruplarının anti-faşist platformunda bir toplantı düzenlediler. Toplantıya Dev-Yolcu, Kurtuluş Örgütü, KİSD, SGB ve İGD'li temsilcileri katıldılar. Ortak eylem kararlaştırıldı.

Çay-Pınarkaya köyü gençliği örgütlenme yolunda

Çay — Pınarkaya köyü

15 ilericli genç adına

Ahmet Durmuş bildiriyor

RENAULT-MAİS

ISTA Bursa muhabiri bildiriyor

Geçtiğimiz hafta içinde Bursa'da Renault-Mais grevini İGD, İKİD ve İLD'li ilericiler ziyaret ettiler. Bu örgütlerin folklor ve saz toplulukları çeşitli gösteriler yaptı. Ziyaret, işçi sınıfı ile gençlerin ve ilericli kadımlarımızın kaynaşmasını somut bir göstergesi oldu.

Renault - Mais işyerlerinde DISC'nin bağlı BANK-SEN'in başlattığı grevler başarıyla sürüyor. «Yolumuz işçi sınıfının yaşayacağı güçlüğü diyen gençlik ve kadın örgütleri grevci işçileri gerz veriyorlar diyen ediyor, birlikte halay çekiliyor.

«Bela bu kadarla da bitse diyeyi gel zaman zaman kömür işçisinin... İşveren, işletme yönetimi, başına tebelbel edilen sarı sendikacılar, sağ kalabalığını de canından besdirir.

İŞÇİLER YILBAŞINA KURUŞSUZ GİRİDİ

Devlet sektöründe, yeni bir yıla girenken çalışanlara ikramiyeleri dağıttılar. Ama, Ereğli'de kömür işçisi kurmuş girdi 1979'a. EKI yöneticileri «Para yok. Dağıtmayacağız» diye cevap verdiler.

29 Aralık günü duyuldu a-tölyelerde haber. 15.30'da EKI Merkez Atölyesinde yapılan 1200 işçinin tümü durdu. İş, «Ea vermesiniz haklarımızı ya da çalışmaya dediler. Haber verildi sendikacılar. İşçilerin ikramiyeleri veriliyor. İşçiler direniş geçti dediler. Zonguldak Maden İşçileri Sendikası yöneticilerinden biri dahil gelmedi. Gelemedi. Çünkü, direnişin olduğu gün EKI Merkez Atölyeleri Teknik Sanatçılar Sendikası'nın telege seçimleri yapıyordu.

şehirlerden

Değerli okurlarımız,

Savaş Yolu'nun abone kampanyası tüm yurtta sürdürülüyor. Bu sayının hazırladığı ana kadar elimize ulaşmış bulunan abonelerimiz sayısı 2 bine ulaşmış bulunuyor. Bu cabaları sürdürmek, daha da arttırmak gerek. Burada, gazetemizin ilerlerine ulaşmadığı abonelerimize seslenmek istiyoruz. Daha da önce belirttiğimiz gibi, bazı öncekilerin elimize ulaşması zaman alıyor. Örneğin 1 Aralık'ta abone olmuş kimi okurlarımızın abone oldukları daha yeni elimize ulaşmış bulunuyor. Bu nedenle, gazeteleri ellerine ulaşmayan abonelerimiz, bu durumu, önce kendilerini abone yapan kişilerle bildiremeli, sonra bize iletmelidirler. Şunu da unutmamak gerek: Hangi tarihte abone olmuşsunuz olun, aboneliğinizin başlangıç tarihi, gazetemizin size ulaştığı sayıdan başlıyor.

Önemli bir başka nokta da şudur: Edindiğimiz bilgilere göre, yurttan, birçok gazete boyalı, çok yönlü baskılar-tehditler altındadır. Bu durum, gazetemizin, normal yollarından satışını belirli ölçülerde önüyor. Bunun üzerine gitmek, gazete boyatıcılarını korumak, kollamak, ontoria konuşup her yerde değişik biçimler alabilecek çeşitli önlemleri birlikte saptayıp uygulamak gerek. İlerici basını sürdürmeye yönelik böylece baskıları etkisiz kılınacak önemi bir kez daha belirlemeye gerek yok sanırız. Kaldı ki bu gerici, antidemokratik baskılar, yalnızca, Savaş Yolu'na yapılmıyor. Bu baskıları önlemek için de semtlerde, ilçe ve bölgelerde, ilerici güçler ortak tavırlar icna gerebilirler. Demokrasi taraftarlarımız sesini kesmeye yönelik böylece faşizme girişimlere karşı ne kadar caba harcasak, azdır.

Başarılı bir hafta dileğiyle,

savaş yolu

Biz Pınarkaya İlerici yurtsever gençleriz. Köylü gençliğin örgütlenmesi yolunda adım adım ilerliyoruz. Örgütleniyoruz. Köydeki bu kışkırtılmayı gören faşistler hazmedemediler. Çay faşistleriyle ilişki kurarak bunu engellemeye çalışmak istedikler. Köyde kendi gayretlerimizle örgütleniyoruz. 29 Aralık 1978 Cuma akşamı seminer çalışması yapıyoruz. Çalışmamız bitmişti ki faşistlerin taahhütü saldırmaya uğradık. Evin camlarını kırıp kaçırdılar. Sanayiciler bu harekete köylü gençliğin örgütlenmesini engelleriz. Ama biz ilerici yurtsever gençler olarak faşizme geçit vermemek için bu tür olaylardan yılmayacağız. Daha hızlı örgütlenmeye çalışacağız.

Yaşasın İçli-Köylü Gençlik Dayanışması
MHP ve ÖGD Kapatılmasın
Faşizme Geçit Yok!

GREVCİLERİYLE DAYANIŞMA BÜYÜYOR

Gazetemizin yeni yılını kutlayan okur ve dostlarımızca, bakan, parlament ve demokratik kitle örgütü yöneticileriyle tüm işçi arkadaşlarımızın en içten duygularımızla teşekkür ederiz.

Savaş Yolu

Balıkesir İKD 1979 Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle bir basın toplantısı yaptı

İSTA Balıkesir muhabiri bildiriyor

Balıkesir İlerici Kadınlar Derneği Şubesi'ne 30 Aralık Cumartesi günü 70B-DEK Balıkesir Şubesi'nde düzenlenen bir basın toplantısı düzenlendi. Basın toplantısı 1979 Uluslararası Çocuk Yılı'nın önemli vurgulandıktan sonra Maraş'taki faşist katliamını ve ölen ilerici-derimcileri için saygı duruşu yapıldı.

Çocukların, anaların, demokratik kitle örgütlerinin hazır bulunulduğu toplantıda yapılan basın açıklamasında halkımızın çeşitli biçimlerde hergün dile getirdiği «MHP, ÖGD, Kontrgörevli-

ETKO, DEV-KURT ve diğer gıllı çakı faşist odakların dağıtılması» isteminin kulak ardı edilmeyeceği belirtildi. Elazığ, Malatya, Sivas ve Kahramanmaraş olaylarının gerici faşistlerce tezgahlandığı vurgulandı.

Bildiride ayrıca, işçi sınıfımızın öncülüğünde Ulusal Demokratik güçlerin Cephe ve İşlem Birliği için tüm ilericileri, demokratların, yurtseverlerin üzerine düşen görev belirtildi. İKD Balıkesir Şubesi'nin bu konuda üzerine düşen görevi yerine getireceği de bildirildi ve yer ayrıldı.

Maocu faşistler Balıkesir Maden-İş lokaline saldırdı

● SALDIRI, BALIKESİR ORMAN TAMİRHANESİNDE MADEN-İŞ YETKİ ALDĞI GÜN DÜZENLENDİ

İSTA Balıkesir muhabiri bildiriyor

Balıkesir-Orman Tamirhanesi İşçilerinin Türk Metal Sendikası'ndan ayrılıp Türkiye Maden-İş Sendikasına geçme savaşımı geçtiğimiz günlerde noktalandı. Maden-İş işyerinde yetki aldı. MHP yanlısı Türk Metal Sendikası'nın işyerinde yetkisini düştüğü yönünde Türkiye Maden-İş Sendikası'nın 1001 Nolu Balıkesir Lokal Temsilcilik binası 25-30 kişilik Halkın Kurultusu grubunun saldırısına uğradı. Maocu faşistler lokali tahrip ettiler. İçerde bulunanlardan yaralananlar oldu.

Maden-İş 13. Bölge Temsilcisi Özen Pekşen, yaptığı açıklamada bu saldırının planlı olduğunu; Maden-İş'in Balıkesir'de örgütlenmesini ve güçlenmesini engellemeye amaçladığını;

nişin saldırıya geçmelerini, maocuların sermayenin yağ kolu olduklarını iyice gördüklerini bildirdi.

Balıkesir'deki demokratik örgütler: 70B-DEK, İKD, İTK, TB-DEK, Gang Çözü Balıkesir Şubeleri, Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası, Marmara Köy-Der Balıkesir Bölge Temsilciliği, Sosyal-İş Temsilciliği ve Bank-Sen II Temsilciliği, Oğleçli Karvansaray Restoran İşyeri Temsilciliği, Çarşıbağ Hukukcular Derneği, saldırının tekeli burjuvazinin emrine yağ sürücü nitelikte olduğunu belirten ortak bir açıklama yaptılar.

Balıkesir'deki Maden-İşli işçiler ve demokratik örgütler faşistlerin haklarını korumaya çalışan maocuların cesaz bırakılmayacağını da bildirdiler.

posta kutusu

Değerli Savaş Yolu ne-

ferleri,
Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkının güçlü sesi Savaş Yolu'nun çok sayıda selamlarım. 25 yıldır emperyalizme ve onun gerici yerli işbirlikçilerine işçi toplumu birbirine kırarak kalıcı bir başarı gelmesini engellemek konusunda olan ve şimdi Barışın HAVAT'ı söze Barış Planı'nın zorla empoze edilme istediği Kıbrıs'tan... Türkiye'de emperyalizme, faşizme, maolizme ve her türlü gericiğe karşı savaş veren ilericilerle, yurtseverlerle, sosyalistlerle, komünistlerle, dostca yurtseverlerle, sosyalist-
Taşer Edip
Lefköze - KIBRIS

★

Değerli Dostlar,

Gazetemizin yaygın hayatına başlayacağı haberi büyük bir coşku ve sevinçle karşıladık. Ancak bu sevinçimiz kışkırtıcıydı. Aldığımız kara biberler bildiğin bir 8. günün öyküsü. Gazetemizin Yay İşleri Müdürü Ali İhsan Özgür'ün, Diyarbakır'da gazetemizin dağıtım sorumlusu Mehmet Çakmak'ın canına öldürülmesi, Ömer Ağın'ın ağır şekilde yaralanması ve İstanbul'da gazetemizin ağızlarını yapan 250 yurtsever polis tarafından tutulması, işkenceden geçirilmesi, faşist saldırıların işçi sınıfına ve militanlarına, işçi sınıfının örgütü sesi gazetemize yönelişinin açık bir kanıtıdır. Burjuvazi faşistlerle, MAC'ıyla, polislerle, maolizme işçi sınıfına, onun örgütlerine ve yayımlarına yükleniyor. Gazetemize Savaş Yolu'nun doğmasını bozmak istiyor. Savaş Yolu yaygın hayatına 2 çehitli başladı.

Biz yurtdışı İlerici ve öğrencilerle yurdumuzdaki bu gelişmeye seyrilic kalmayacağız. Savaş Yolu'na sahip çıkacağız. Bu gazetemizin varlığını destekleyecek, gevremizde yakınlaştıracak, abone ve dağıtımını en geniş şekilde örgütleyeceğiz.

Değerli dostlar, işçi sınıfımızın militanları! Ali İhsan Özgür ve Mehmet Çakmak'ın şehit edilmesini yurtdışı dışında nefret ve tepki ile karşılamazsınız. Bu katliama mukadele azmimizi muhtemelen öteye gidemez. Er geç hep sağ olacaktır.

Adınızı paylaşıyor, stiletler, şehitlerini ailelerine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Devrimci selamlarımızla
Berlin Demokratik İşçi Derneği

Savaş Yolu

haftanın hatırlattığı...

işçi sınıfının, barışın,
sosyallizmin savaş eri

Nazım Hikmet'i 77'nci doğum yılında saygıyla anıyoruz

OTOBİYOGRAFİ

1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
geriye dönmeyi sevmem
6 yaşında Halep'te paşa torunluğu ettim
on dokuzunda Moskova komünist Üniversite öğrenciliği
kirk dokuzunda yine Moskova'da Tüeka-Parti konuşluğu
ve Önderlüğünden beri şairlik ederim
kimli insan otların, kimli insan'ın haklarını çeşidini bilir

kimli insan ezbere sayar yıldızların adını ben ayrıkların
ben hasretlerin

hapislerde de yatırım büyük otellerde de
acıla çekim acık zevci de iç'nde ve tatmadığım yemek yok gibidir
otuzunda asılmanızı istedikler

kirk sekizimde barış madalyasının bana verilmesini
verdikler de
otuzaltımda yarım yılda geçtim dört metre kare betonlu
elli dokuzunda on sekiz saatte uçtum Prag'dan Havana'ya
Lenin'i görmemiş sohbet tuttum tabutunun başında 92'de
partimden koparmaya yettendiler beni

sömedi
yakılan putların altında da ezilmedim
93'de bir deşirde genç bir arkadaşla yürüdüm dânine ölümün
92'de gataık bir yürekle dört ay sarı u-n bekledim ölümün
sevdiğim kadınları deli gibi kuskandın
su kadarek haset etmedim Şarlo'ya bile
aldım kadınlarını
konuşç yılm arkasından destlarımın
içtim ama aksanes olmadım
hep alımın teyleyle çıkardım ekmek paramı ne mutlu bana
başkasının hesabına utandırm yalan söyledim
yalan söyledim başkasını üzmemek için

hüdim tirene uçağa otomobile
çoğunluk bineniyor
operaya gittim

çoğunluk gidemiyor adımı bile duymamış operanın
çoğunluğun gittiği kimi yerlere de bin gıymedim 21'den beri
canıye kılıçıye tapınağa havraya büyüçye
ama katve falına baktırdım oldu

yazılarım otuz kirk dilde basılır
Türkiyemede Türkçemede yasaık
kansere yakalanmadım daha
yakalanmamda da parti değil
başbakan filan olcağım yok
meraklısı da değılim bu işin
bir de harbe girmedim
sınıklara da inmedim gece yazıları
yollara da düşmedim pike yapan uçakların altında
ama sevdaıandım alıtımsına yakın
sözün kessay yoldaslar
bugün Berlin'de kederden gerbermekle olsam da

insanca yaşadım diyebilirim
ve daha ne kadar yaşarım
başından neler geçer daha
Dün Bılır.

DÜŞMAN

Onlar ümidin düşmanıdır sevgilim,
akar süyun,

mevye çağında ağacın.

sergilib gelisen hayatin düşmanı.

Çünkü ağım yurdu darıcağın şubularına.

— çürüyen diş, dokülen et —

bir daha dönmemek üzere yalpalı gidecekler.

Ve elhette ki, sevgilim, elbet.

dolaşacaktır elini kolunu sallayay sallayay.

dolaşacaktır en şanlı elbiseyle: işçi tulumuyla

bu güzelim memleketi hüriyyet.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının, dünya halklarının en büyük ozanları, dan Nazım Hikmet, ölümüne iki yıldan az bir süre kala, böyle anlatıyor kendini. İnsanca, düpduru, abartmasız... Belli ki hayatı boyunca iki şeyle ovunmuş: Ekmeğ parasını alın teyleyle kazanmak. Partisinden kopmamak... Ozan Nazım'ın artık ne Türkiye'de ne dünyada inkâr edilebilir yok. O kuskusuz, insani, evrensel, yarınları, umudu ve sosyalizmi dile getiren sanatçıların en büyüklüklerinden. Ama onun sanatçı kişiliğini reddedemeyenlerin çoktu sırasal kişiliğini, son nefesine kadar Türkiye Komünist Partisi'nde, Türkiye ve dünya işçi sınıfının bir savaş eri olarak kaldığı hatırlatmaktan ve hatırlatılmaktan kaçınıyorlar. Korkuyorlar bundan. Küçük hesaplar adına, yanlış sanatçı anlayışları adına, sözde sanatçı değer verip burjuvazinin terchilleri adına, Nazım'ın gerek kişiliğini, Nazım'ı Nazım yapını unutmuraya çalışıyorlar. Bazan bu konu üzerinde suskunluk duvarları örerek, bazan da satılmışların, önekerlerin yalan ve tahrifatlarıyla.

Oysa Nazım Hikmet, değil Türkiye'nin dünyanın en büyük ozanları, sanatçıları arasında yerini almışsa, onu Nazım yapan bir kuşu "dehas" değil, işçi sınıfının örgütlü savaşından bir an bile ayrılmamış olmasıdır; örgüt adamı kişiliğidir. Nice sanatçılık kışkırtıcı derler, kişisel sorunlar çemberini aşmazken ve savrulup giderlerken, Nazım, insana, dünyaya, sorunlara, halklara, yarınlara hep işçi sınıfının örgütlü savaş eri gözetleyici bakar. Bu yüzden de çok daha duru çok daha defter çok daha insancıl, çok daha evrensel, çok daha kılışlı olur.

Nazım Hikmet'in büyüklüğü, sanatçının örgütlülüğüne reddetmiş, sanat ve sanatçılık kişiliklik duvarlarına sıkıştırıp parçatmış; burrada arayan tüm yanlış sanat anlayışlarını iflas ettiren, gerçek sanatının ve dehanın işçi sınıfı yolunda ve örgütünde kaybedeceği değil ancak kazanacağı şeyler bulunduğunu ortaya koran en iyi örneklerdir.

Eğer onun şiirlerini her okuduğumuzda, yüzücü, binicik, kez de olsa, yitilce duygulanabiliyorsak, eğer onun şiirlerini her okuduğumuzda, insancıl, barışçı, sosyalizme, insançılığa, umudunmuş, yolumuza insanımız bir kez daha tazelenebiliyor — ve eğer onun şiirlerini her okuduğumuzda, dört duvar arasında, işkencede, barikatlarda, ıssız yollarda, en güç günlerde de olsak, yine bir savaşma arzusuyla dinleniyorsak, bu, Nazım'ın o yolun savaşçısı, o savaşın eri olmasındandır.

İşçi sınıfının, Türkiye Komünist Partisi'ni ve savaşsız sönürsüz bir dünyaya doğru giden yolun büyük savaş eri ve ozanı Nazım Hikmet'i, doğumunun 70. Öneki 1902) 77nci yılında saygı ve sevgiyle anıyoruz.